

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ULKEBØL-CENTRET 1965-2017

HENNING FAURBY
ULKEBØL LOKALHISTORISK ARKIV

Indhold

Forord	2	Brandattentat i centret august 1999	20
Begivenheder der rystede Ulkebøl	3	“Butikscentret, der sygnede hen”	
Jord får I ikke mere af hos os	3	– “Butikscentret forsummer”	21
Byudviklingen efter 1953	4	Ny ejer – nye planer for centret	22
Stenbjergparken 1966 og 1969	5	Et andet projekt:	
Ulkebøl-Kær og Omegns Brugsforening i Ormstoft flytter til Ulkebøl	6	“Ulkebøl får måske politistation”	23
Projektet løb ind i vanskeligheder	7	Ny idé: “En ekstra etage på Ulkebøl-Centret”	24
Kan man risikere skatteborgernes penge på erhvervsbyggeri?	8	Nye butikker i Ulkebøl-Centret 2004-2016	24
Butikscentret i Ulkebøl åbner i 1972	9	Hvorfor bliver butikkerne i Ulkebøl-Centret ved med at lukke?	27
Bagerforretningerne i centret	12	Brugsen – SuperBrugsen – Dagli’Brugsen	
Ulkebøl Center Pub	13	– Fakta	28
Sønderborg må ikke yde lån til drift af butikscenter	14	Center Pubben	31
Strid om mange penge	14	Iqra Kultur Forening	33
Millionerne der er lagt i Ulkebøl-Centret skal sikres	15	Ny frisør flytter ind	35
Vi skulle aldrig have bygget Ulkebøl-Centret	15	“Hos Mogens” Herre- og Damefrisør	36
Ikke grundlag for at gribe ind med andet end en “næse”	16	Ulkebøl Lokalhistorisk Arkiv	38
1979: Kontorer erstatter forretningerne	16	Lokalhistorisk Arkiv for Arbejderbevægelsen i Sønderborg Kommune	41
En underskudsforretning	18	Muhammad vil skabe liv i Ulkebøl-Centret	42
Ulkebøl-Centret solgt til advokatfirmaet Abel og Skovgaard Larsen, Aarhus	19	Biblioteket	43
		Lokaler der ikke er i brug i 2017	47
		Ulkebøl-Centret får en ny nabo	48
		Centret fremover	51
		Ulkebøl-Centret 2017	52

ULKEBØL-CENTRET 1965-2017

HENNING FAURBY
ULKEBØL LOKALHISTORISK ARKIV

Forord

Der er gået 50 år, siden byggeriet af Ulkebøl-Centret blev påbegyndt, og Ulkebøl Lokalhistorisk Arkiv har derfor besluttet at berette om dets historie fra 1966 til i dag.

Sønderborg Andelsboligforening stod for byggeriet og ejede centret indtil 1992, men der findes i dag ikke i boligforeningens arkiver en oversigt over lejerne fra den periode eller andet materiale, der kan bidrage til centrets første år. Den næste ejer, Advokatfirmaet Abel og Skovgaard Larsen, Aarhus, overtog centret i 1992 og solgte det i 2004, men en henvendelse hertil blev ikke besvaret. Kun den nuværende ejer, "Udviklingsgruppen Sønderborg" (tidligere C.S. Bolig af 1994), har der været kontakt til.

Udover de lejere, der er her i 2016, har det kun været muligt at komme i kontakt med enkelte af

de tidligere lejere. Mange lejere har kun haft forretning her i en kortere periode. Derfor finder man heller ikke alle, der har haft en forretning i centret, nævnt i bogen.

I stedet kommer en stor del af oplysningerne fra avisartikler. Arkivet har siden 1960 klippet alle artikler ud om begivenheder i Ulkebøl, og mere end 50 artikler har givet stof til bogen. Også ved gennemlæsning af telefonbøger har det været muligt at finde navnene på enkelte af de første lejere, og endelig har søgning på Google bidraget med både artikler og billeder.

Ulkebøl, den 14. marts 2017, Henning Faurby

Begivenheder der rystede Ulkebøl

I 1953 blev grænsen mellem Ulkebøl og Sønderborg købstad revideret, således at i alt 2.300 ha blev indlemmet i Sønderborg pr. 1. april 1953.

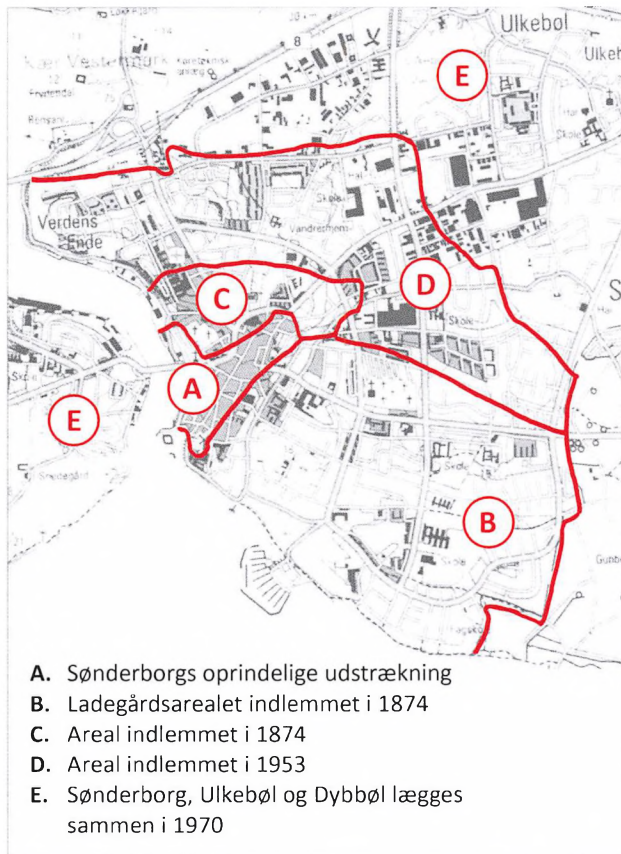
Indlemmelsen af område D betød, at indbyggertallet i Ulkebøl faldt med ca. 1.000 fra 3.222 til 2.324, i alt 27,9 procent.

Det ramte Ulkebøl hårdt, og et planlagt byggeri mellem Sønderborg og Ulkebøl-Kær-vejen, hvor der fuldt udbygget skulle kunne blive plads til 2.500 mennesker, blev ikke til noget.

Sønderborg kommune køber industrigrunde i Ulkebøl

Udover afståelsen ved ændringen af kommunegrænsen mistede Ulkebøl også retten til at lave planer for de arealer syd for Augustenborg Landevej, der lå i sognet.

Herman Lawaetz, præstesøn fra Ulkebøl, havde i krisetiderne for landbruget fra 1933 opkøbt adskillige gårde i Ulkebøl og Sundsmark og ejede herefter et mindre gods kompleks kaldet "Ulkebølgård". Da han i begyndelsen af 1950'erne så sig nødsaget til at afhænde arealerne syd for Augustenborg Landevej, var både Sønderborg og Ulkebøl oppe på mærkerne, men købstaden, der havde både flest penge og flest kræfter, købte jorden og kunne derfor disponere over arealerne.

Grænseændringer mellem Sønderborg og Ulkebøl

Jord får I ikke mere af hos os

I et fødselsdagsinterview udtalte sognerådsformanden i Ulkebøl, Peter Iversen, i 1961, at han ikke var ked af at være nabo til en så stærkt voksende og i perioder grådig kommune som Sønderborg, men skulle man i købstaden føle sig

fristet til at komme til ham med anmodning om afståelse af yderligere arealer til Sønderborg, vil den møde en kold skulder. Efter afslutningen på den store indlemmelsessag i 1953 måtte grænsen efter hans mening ligge fast.

Byudviklingen efter 1953

Store planer

Efter at have slikket sårene gik man i sognerådet i gang med nye planer for udviklingen. Man regnede med i løbet af 10 år at nå op på indbyggertallet fra 1953, men det gik hurtigere, end man havde forventet. I 1962 var der udstykket og solgt 190 grunde, hvoraf der var bygget eller bygget i gang på 150, og derefter var kun området øst for Agtoftsvej i firkanten mellem Mågevænget, Præstegårdsvej og Vibevænget ubebygget.

Dette område, besluttede man, skulle anvendes dels til etagebyggeri i samarbejde med Sønderborg Andelsforening dels til parcel- og rækkehuse, og senere kom idéen om at bygge et butikstorv i tilknytning hertil.

“Ulkebøl får et butikstorv med plads til mange biler,” udtalte kæmneren, P. Louring Andersen, i september 1962 til Jydske Tidende. “Det er tanken at etablere et butikstorv, der skal indrettes således, at der kan blive plads til 100-150 biler”.

Inden man kunne gå i gang med den samlede plan for byggeriet, måtte repræsentanter fra kommunen tage en tur til Boligministeriet og forelægge planerne for ministeriets kommitterede i byplansager.

De nødvendige tilladelser kom i hus, og byggeriet af rækkehuse og Stenbjergparken med i alt 232 boliger gik i gang i 1966.

Sognerådet 1958-1962

P. Louring-Andersen, H. Dehlbæk, Jørgen Petersen, Ludv. Reinecker, Claus Petersen, Jørgen Boysen, Jørgen Mathiesen, Chr. Hansen, Peter Iversen (formand), Jørgen Kæstel, Andreas Petersen

Stenbjergparken 1966 og 1969

Byggeriet af såvel rækkehusene på Agtoftsvej som Stenbjergparken gik efter planen, og i 1969 kunne beboerne flytte ind, hvorimod den sidste del af planen, butikscentret, ikke fik en god start.

Ulkebøl-Centret SBA afdeling 31

Planlægningen af butikstorvet blev også sat i gang i 1965, og den 25. januar 1966 kunne man læse i "Sønderjyden" under overskriften "Klar i sommer":

"Opførelsen af butikscentret – der er hårdt tiltrængt – kan formentlig begynde om en måneds tid, idet kreditforholdene blev bragt i orden på mødet i går mellem de kommende butiksindehavere. Sidst på sommeren vil centret formentlig stå klar.

Butikscentret skal placeres på et areal mellem Præstegårdsvej – centralt i det ny boligkvarter, der er i fortsat udvikling. Alle butikker vil komme til at vende ud mod en gård, hvor der bliver et lille areal med bænke og legeredskaber".

Fra flere forretningsdrivende fra såvel Ulkebøl som Sønderborg var der interesse for at få lokaler

i centret, men forudsigelsen, at det ville åbne så hurtigt, holdt ikke.

Finansieringsvanskeligheder samt det faktum, at nogle af de interessenter, der var med fra starten, blev bange og trak sig, var ved at vælte planen.

Brugsen køber deres egen grund

Bestyrelsen for brugsforeningen med det lange navn "Ulkebøl-Kær og Omegns Brugsforening", der siden august 1919 havde holdt til i Ormstoft, var også interesseret i at flytte til Ulkebøl.

Omkring 1960 havde bestyrelsen indset, at Brugsen havde en dårlig beliggenhed i Ormstoft. Det var i Ulkebøl, udviklingen fandt sted i de nye boligkvarterer. Dog ønskede man ikke at indgå i fællesskabet.

Man ansøgte derfor sognerådet om en byggegrund til en ny brugs i Ulkebøl. I første omgang fik man afslag, men med støtte fra FDB lykkedes det for Brugsen at få tilladelse til købe en byggegrund på det planlagte butikstorv.

Ulkebøl-Kær og Omegns Brugsforening i Ormstoft flytter til Ulkebøl

A. Krogh Petersen

Mens Sønderborg Andelsforenings projekt krævede tilslutning af mange butiksejere, kunne brugsen med støtte fra FDB gå i gang.

I 1966 blev tegninger udarbejdet, og byggeomkostninger inkl. grund blev anslået til 600.000 kr. I 1967 blev byggeriet startet, og den

16. november 1967 indviede Ulkebøl Brugs sine nye lokaler.

“Det var ikke et ønske om at være først”, sagde formanden for brugsforeningen, værkstedsleder A. Krogh Petersen, “idet princippet i et butikcenter jo er, at de forskellige forretninger skal støtte hinanden.

Det bedste havde været, om samtlige forretninger havde startet på en gang. Men det kunne ikke lade sig gøre, og vi mente at fremme sagen mest ved at gå i gang”.

Læs mere om Brugsen side 28.

Projektet løb ind i vanskeligheder

Tre af otte butikker vil handle med kød

Sønderjyden 25.01.1966

Der bliver hård konkurrence om priserne i det kommende butikscenter mellem Agtoftsvej og Præstegårdsvej. Tre forskellige virksomheder vil handle med kød- og viktualievarer.

For at begrænse konkurrencen forsøgte en af de kommende kødhandlere – der selv må handle med alt indenfor branchen – at få sognerådet til at forhindre konkurrenten i at handle med andet end viktualievarer, salater, pålæg og smørrebrød.

Det blev dog forhindret ved et møde i går, så forbrugerne er sikret fri konkurrence inden for kødhandelen. Sognerådet har ikke hjemmel til at forsøge begrænsninger i en handlendes varesortiment.

Kun sundhedsmyndighederne kan gribe ind, hvis den side af sagen ikke er i orden. Ingen kan således forhindre en viktualiehandel i at handle med flæskesteg og andet udskåret kød ligesom enhver anden slagter.

Den tredje forretning, der vil handle med kød, bliver Brugsen for Ulkebøl og Ormstoft.

Byggeriet forsinkes

Sønderjyden 1968

Da lejerne af forretningslokaler i det nye butikscenter til 1 million kroner i Ulkebøl for et års tid siden skrev under på lejekontrakten, var det med udsigt til at kunne tage de nye lokaler i anvendelse inden julehandelen i år.

Men det nye butikscenter, der skal placeres midt i Ulkebøls nye boligområde i umiddelbar

nærhed af det kommende etagebyggeri, er end ikke påbegyndt. Efter licitationen i juni, hvor arbejdet blev overdraget "Ulkebøl Byggeselskab" for et tilbud på 1.025.000 kr., blev der givet udtryk for, at igangsættelsen af byggeriet var umiddelbart forestående.

Lejerne springer fra

Den egentlige grund til forsinkelsen af byggeriet var, at lejerne sprang fra. Ingen af de to kødhandlere ønskede at være med. En lokal købmand meldte også fra. En lejer, der underskrev kontrakten med butikscentret i november 1967, følte sig snydt – ikke alene fordi butikscentret ikke var færdigt som lovet, men også fordi ingen kunne udtale sig om fremtiden.

"Vi ved hverken, om vi er købt eller solgt", siger den pågældende.

Der har tilsyneladende været en del interne vanskeligheder – og alt er medvirkende til, at man i dag ikke kan sige noget om en igangsættelsesdato for byggeriet – langt mindre en indvielsesdato.

Håbet lever stadig

Efter hvad der oplyses fra anden side, er problemerne kun et overgangsfænomen.

"Butikscentret er ingenlunde lagt på is. Planerne kører stadig – og endelig ser det ud til, at købmandsforretningen alligevel udlejes som oprindelig aftalt. Men der kan ikke gives svar på, hvornår byggeriet går i gang".

Kan man risikere skatteborgernes penge på erhvervsbyggeri?

Fra starten var der en stadig kamp for at klare økonomien. Mange blev involveret: Sønderborg Byråd, Tilsynsrådet for Sønderjyllands Amt, Boligministeriet og Beboerforeningen i Stenbjergparken.

Økonomi bremser byggeriet

Vi er nået frem til 1971, og det første spadestik er stadig ikke taget. Hverken de forretningsfolk eller pengeinstitutter, der har arbejdet med planerne, har turdet risikere deres egen kapital. Derfor har Sønderborg Andelsforening henvendt sig til kommunen, der efter sammenlægningen i 1970 var Sønderborg.

Centret på byrådsmødets dagsorden

På et byrådsmøde i maj 1971 vedtog Sønderborg Byråd at yde en kaution for et tredje prioritetslån (ca. 800.000 kr.) til delvis finansiering af butikscetret, efter der i flere år forgæves havde været gjort forsøg på at starte byggeriet.

I en lang debat, hvor der både rejstes tvivl om, hvornår butikkerne kunne udlejes, og om der var stillet tilstrækkelig sikkerhed for garantien samt lovligheden af kautionen, sagde byrådet ja med 30 stemmer mod en. Der var dog inden taget forbehold for, at det skulle godkendes af Tilsynsrådet for Sønderjyllands amt, der havde den endelige afgørelse.

Sønderborg må gerne yde garanti til butikscetret

Efter godt en måned modtog byrådet sidst i juni måned svar fra tilsynsrådet, der imødekom ansøgningen om tilladelse til at yde kommune-garantien.

Tilliden til projektet svandt

Ændrede forhold for detailhandlen fik flere lejere til at trække sig, og det fik SAB til at anmode kommunen om tilladelse til kun at bygge den nordlige fløj.

Kommunen svarede, at i så fald ville garantien for prioritetslånet bortfalde, og derfor fortsatte man byggeriet. Man prøvede så at få lov til at udskyde byggeriet af den store butik (den biblioteket har i dag) som ingen havde vist interesse for, men da kommunen ikke svarede, besluttede man at gøre byggeriet færdigt.

Kan bygge for knap tre millioner

Arbejdet blev derefter udbudt i licitation og den 25. januar 1972 modtog Andelsforeningen tilbudene. Den samlede laveste tilbudssum på centret blev 2,8 millioner, for hvilke man regnede med at kunne opføre 16 forretninger.

Butikscentret i Ulkebøl åbner i 1972

“Sidst på sommeren vil centret formentlig stå klar” blev der meldt ud i 1966, men der gik endnu seks år, før der kunne holdes licitation, som fandt sted i januar 1972.

På billedet ses det ret store butikscenterbyggeri. I baggrunden Brugsens forretning, der havde været i gang siden 1967

Derefter gik Sønderborg Andelsboligforening i gang med byggeriet, og først i december 1972 kunne man flytte ind i den fløj, der lå nærmest Stenbjergparken.

Her startede to pengeinstitutter, en forretning, der var delt op i tre lokaler, men havde samme ejer og en centerpub med en form for servering. Det største lokale var reserveret til Ulkebøl Bibliotek, der hidtil havde haft et lokale på Ulkebøl Skole, hvor de havde delt lokale med skolebiblioteket. Det flyttede ind året efter, og det sidste lokale overtog bagermester Knud Bjerring.

*Den rullende
SPAREKASSE*

Det var to lokale pengeinstitutter, der flyttede ind. *Ulkebøl og Omegns Sparekasse* havde kontor i Jernbanegade og betjente kunderne i Ulkebøl med “Den rullende Sparekasse” en til tre gange i ugen.

Ulkebøl og Omegns Sparekasse	Trikotage forretning	Legetøj	Kiosk	Den Danske Landmandsbank	Centerpub	Udsalg bager fra 1974	Ulkebøl Bibliotek fra 1973
------------------------------	----------------------	---------	-------	--------------------------	-----------	-----------------------	----------------------------

Mens sparekassen ventede på, at byggeriet var færdigt, blev der bygget en pavillion, hvor parkeringspladsen er i dag. Leder af afdelingen blev Jørgen Møller.

Den danske Landmandsbank havde haft en afdeling på Augustenborg Landevej og flyttede ind på samme tid med Thomas Pedersen som leder.

Den første forretning havde i alt tre sammenhængende afdelinger: Trikotage, legetøj og kiosk. Den blev senere delt op og udlejet til fødevarerforretninger, kontorer og gavebutikker.

Også det mindre serveringssted, der flyttede ind, har gennem årene skiftet ejer mange gange og senere taget navnet "Center Pub Ulkebøl". Fra et enkelt lokale i 1972 har den i dag tre lokaler og er en af de tre lejemål, der har været i centret fra starten og stadig er der.

Læs mere om "Center Pub Ulkebøl" side 13 og side 31.

Frisør Mogens Hansen, der flyttede ind i den sydlige fløj i 1973, peger på de første forretninger

Den 2. marts 1973 åbnede Ulkebøl Bibliotek og blev til en filial af hovedbiblioteket på Kongevej i Sønderborg. Indtil da havde Ulkebøl Bibliotek holdt til på Ulkebøl skole og tjente der både som skolebibliotek og som bibliotek for Ulkebøls beboere under navnet "Ulkebøl Kommunebibliotek".

Læs mere om biblioteket side 43.

Den sidste, der flyttede ind, var bagermester Knud Bjerring, Alsgades Bageri, der i 1974 åbnede et bageriudsalg i lokalet ved siden af biblioteket, mens han beholdt bageriet på Alsgade og leverede varerne herfra.

Deres Håndværksbager

Alsgades Bageri flytter til Ulkebøl-Centret
 omkring 4. januar 1978
 Vi slutter på Alsgade med at holde åben fra
 tirsdag den 20. dec. til
 fredag den 23. dec. kl. 6-17.30
 Juleaftensdag lørd. d. 24. dec.
 sidste åbningsdag kl. 6-12

K. Bjerring
 Åbent 77. Telf. 42.17.25

I januar 1978 nedlagde han bageriet på Alsgade og samlede det hele i centret med både bageri og udsalg i nyindrettede lokaler på i alt 216 kvadratmeter.

I 1973 stod var den anden fløj færdig, men her kneb det med at få lokalerne udlejet

I det mindste lokale, nr. 8, flyttede Mogens Hansens frisørsalon "Hos Mogens" ind, og han overtog et par år efter det store nabolokale, nr. 9, og indrettede her en en dame- og herresalon.

Her i 2016 er salonen stadig i gang med Mogens som ejer.

Læs mere om salonen side 36.

I nr. 8 har der derefter været mange forskellige lejere. Karin Hyllestad havde i årene før 1980 en forretning med kunst og gaveartikler.

Senere har lokalet været lejet ud til bl. a. en tatovør, A/S Dental og en fodterapeut og en fysioterapeut.

I nr. 13 fik Ulkebøl et posthus, der i mange år blev flittigt benyttet af Ulkebøls beboere, men med computernes indtog med e-mail og betalingservice over nettet forsvandt brugerne lidt efter lidt og posthuset blev nedlagt i 1995.

Elleys Møbelforretning

I centrets største lokale, nr. 14, var det oprindelig planlagt, at der skulle være en købmandsforretning, og en lokal købmand havde planer om at flytte ind. Han fortrød dog beholdt i stedet sin forretning i Ulkebøl.

I stedet for blev lokalet lejet af Walther Elley, og "Elleys Møbelforretning" flyttede ind.

I 1976 flyttede forretningen til Alsgade og efterlod et tomrum i centret, indtil lokalet i 1979 blev overtaget af Sønderborg Bibliotek.

Læs mere om biblioteket side 43.

Nr. 8	Nr. 9		Nr. 13	Nr. 14
"Hos Mogens" frisør 1973	Mogens dame- og herresalon 1976	Bageri og bagerforretning Knud Bjerring fra 1978	Postkontor til 1995	Elleys Møbler til 1976 Biblioteket fra 1979

Bagerforretningerne i centret

Efter fire år med et bagerudsalg, hvor varerne kom fra bageriet i Alsgade, besluttede Knud Bjerring at samle sin forretning i centret og nedlagde bageriet på Alsgade.

Han lejede to lokaler i fløjen ved siden af Salon "Mogens" og etablerede både forretning og bageri. Forretningen havde stor succes med friskbakte rundstykker, franskbrød og konditorkager. Der var tit lange køer i og uden for forretningen søndag morgen, selv om der var tre-fire ekspedienter.

Ulkebøl-Centret bød forretningen velkommen med is til børnene og smagsprøver på øl i Brugsen, og Sønderborg Frivillige Brandværnsorkester spillede.

I 1982 stoppede Inga og Knud Bjerring og overdrog forretningen til Chr. Clausen, som kun havde den i få år.

Ikke kun de mange kunder gav liv i Knud Bjerrings butik; også børnehaverne i Ulkebøl blev inviteret og fik mulighed for at prøve at bage deres egne kager

Inga og Knud Bjerrings forretning

Andre bagere

Fra 1995 til omkring år 2000 var der igen en bagerforretning i centret, og derefter skal vi frem til år 2004, før endnu en bager prøvede lykken.

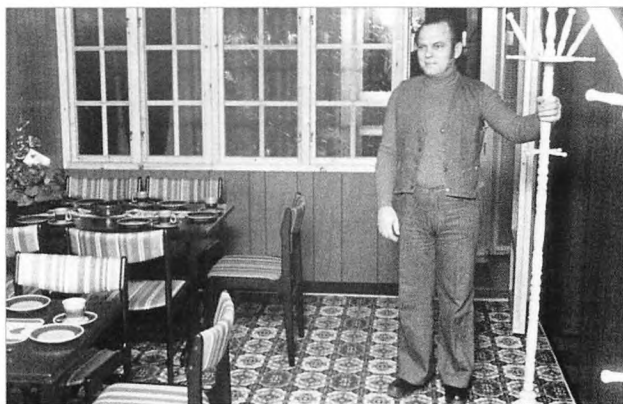

Ulkebøl Center Pub

En af de forretninger, der har været med fra starten, og stadig eksisterer, er Center Pub.

Efter en snak med et par gæster ved et besøg i pubben er det delvis lykkedes at lave en oversigt de ejere, der har haft pubben.

To tyske ægtepar startede i 1973 i lokalet mellem Den Danske Landmandsbank og biblioteket, men de havde den ikke ret længe.

Aksel Funder

I 1975 overtog Aksel og Inga Funder pubben, hvor det også blev muligt at få serveret et måltid. De havde pubben i ca. 10 år og forblev yderligere 10 år i centret, da de overtog en kiosk, som de døbte Døgnkiosken.

Efter en kort periode med en anden ejer blev den overtaget af Stinne og Hans Christensen. Det blev fredag den 3. januar 1987 markeret ved en reception, hvor sportsfolk fra næsten alle sportsgrene, venner, bekendte og forretningsforbindelser strømmede til for at lykønske det nye værtspar med pubben.

Parret havde i en årrække været bestyrere af Humlehøj Hallens Cafeteria, og før den tid havde

Hans og Stinne Christensen

Hans været halbestyrer i Dybbøl-Hallen, mens Stinne havde haft cafeteriet. Begge steder havde de været et meget afholdt par, og det kunne også mærkes i Ulkebøl, hvor der var mange sportsfolk blandt kunderne. Ikke mindst var fodboldspillerne fra UIU flittige gæster, og tit blev tredje halvleg flyttet til centret.

I 1992 overtog Stinne pubben sammen med Horst Carsten Nielsen og Jytte Clement Nielsen og havde pubben indtil 1999.

Andre ejere: Søren Arnegaard 1999-2001, herefter Kaj Bunde og Alfred Huus og i 2010 igen Søren Arnegaard.

Pubben er af flere gange blevet udvidet, og der er blevet plads til et billardbord. Omkring 2010 fik centret en spillehal med 72 forskellige maskiner. Derimod kan man ikke mere få noget at spise, mens baren altid er åben.

I 2010 købte Paw Andersen forretningen, og har den 1. april 2016 solgt den til Roland Jepsen.
Læs mere om pubben side 31.

Sønderborg må ikke yde lån til drift af butikcenter

Det drejer sig om 900.000 kr. til Ulkebøl-Centret. Ministeriet og tilsynsråd: "Er ikke lovligt".

Allerede fra starten kneb det med udlejningen af lokalerne, hvor halvdelen i korte eller længere tidsrum stod tomme, hvad der medførte driftsunderskud, der blev et alvorligt problem for centret.

Derfor søgte Sønderborg Andelsboligforening i 1976 kommunen om et lån på 900.000 kr. til at sikre centrets drift. Byrådet ville dog ikke tage stilling til en ansøgning, før tilsynsrådet for Sønderjyllands Amt havde givet tilladelse.

Tilsynsrådet forelagde spørgsmålet for Indenrigsministeriet, der brevvekslede med Boligministeriet. I en skrivelse fra Indenrigsministeriet fra juli 1977 hedder det: "Det er Indenrigsministeriets principielle opfattelse, at kommuner alene kan yde støtte til opførelse af almenyttigt byggeri. Sønderborg Kommune kan således efter ministeriets opfattelse ikke lovligt yde lån til Ulkebøl-Centret som ansøgt af Sønderborg Andelsboligforening."

Strid om mange penge

Vrede beboere klager over, at deres penge er puttet i Ulkebøl-Centret

Bestyrelsen i Sønderborg Andelsboligforening så sig efter byrådets afslag nødsaget til at dække underskuddet med penge fra foreningens dispositionsfond og reserver med et beløb på i alt 2½ million kroner.

Det vakte stor utilfredshed i Stenbjergparkens beboerforening, der klagede til Boligministeriet over, at man derved tager af de penge, der er sat hen til vedligeholdelse, selv om formanden for

beboerforeningen Hans Larsen udtalte: "Vi ved da godt, at det ikke kun er vores penge, men alle afdelingers henlæggelser, der er blevet brugt af. Men det bliver det da ikke mere rigtigt af".

På et lukket møde vedtog Sønderborg Byråd en udtalelse i sagen. Heri hedder det, at kommunen ikke kan se, boligforeningen har begået nogen fejl, og at man fuldt ud kan anbefale de dispositioner, foreningen har foretaget.

Millionerne der er lagt i Ulkebøl-Centret skal sikres

Boligministeriet går ind i sagen og giver bystyret i Sønderborg besked fra ministeriet om på ny at behandle sagen.

Lejerne i Sønderborg Andelsforening skal have garanti for, at de millioner af kroner, der er taget af foreningens dispositionsfond for at sikre Ulkebøl-Centrets fortsatte drift, en dag vender tilbage til fonden igen. De må ikke gå tabt for lejerne.

“Vi vil gerne have et sikrere grundlag for, at centret nu også kommer til at køre. Sagt med andre ord, indtægterne fra centrets lejemål skal dække ydelserne på lån og driftsudgifterne og efterhånden også forrentning af de penge, der er skudt i centret”, siger fuldmægtig Poul-Martin Juhl, Boligministeriet

Hidtil har der været tale om direkte underskud. Nu vil vi have sikkerhed for, at underskuddene ikke bare fortsætter. Vi vil lægge stor vægt på at have en garanti, når vi skal se nærmere på boligforeningens ansøgning om at måtte udlåne pengene til centret permanent.

Sønderborgs Bystyre har en vis interesse i centrets fortsatte drift på grund af kommunale lejemål i centret. Tidligere har det været på tale at yde kommunale lån til driften, men det er blevet forbudt.

Sønderborg Kommune må nu afgøre, om man vil støtte centret på anden måde. Det kan f.eks. ske ved at leje mere af centret. Boligministeriet ønsker i øvrigt netop svar på, om kommunen vil det.

Stenbjergparkens beboerforening, der har klaget til ministeriet over andelsboligforeningens udlån til centret, får fra ministeriet besked om, at sagen går til fornyet udtalelse i kommunen. Der vil formentlig gå nogen tid endnu, inden sagen kan forventes afklaret.

Vi skulle aldrig have bygget Ulkebøl-Centret

Boligministeriet giver boligforeningen skældud

Centerbyggeriet har været en ulykkelig sag for Sønderborg Andelsboligforening med den ene skuffelse oven i den anden. Det siger foreningens formand Peter Jacobsen, efter at Andelsboligforeningen blev skældt huden fuld af Boligministeriet.

Boligministeriet beklager stærkt, at boligforeningen gik i gang med byggeriet uden først at have sikret sig centrets eksistensgrundlag. Da butikscentret stod færdigt, kunne det ikke finansieres med almindelige lån, og der blev derfor taget næsten 2½ million kroner fra foreningens

reserver og dispositionsfond. Ministeriet vil ikke kræve pengene tilbage straks, men lånet fra fonden skal afdrages, så snart centrets økonomi tillader det, og ministeriet henstiller til, at boligforeningen sørger for en bedre økonomi i centrets drift.

Peter Jacobsen: “Vi har kun gjort det, det var os muligt for at få centret finansieret. Vi tager til efterretning, at ministeriet giver os en næse, og vi har fortrudt, at vi nogensinde gik i gang med det byggeri. Vi bygger aldrig et center mere.”

Ikke grundlag for at gribe ind med andet end en "næse"

Der er ikke i de gældende bestemmelser muligt at skride ind med mere end en "næse" over for de ansvarlige for den økonomi, oplyser boligminister Erling Olsen i Folketingets boligudvalg.

I bedømmelsen har man også lagt vægt på Sønderborg Kommunes andel i igangsætningen. Kommunen – i første omgang Ulkebøl – var meget aktiv for at få centret i gang.

1979: Kontorer erstatter forretningerne

Fire nye lokaler udlejes

Fra etableringen af centret har det knebet med udlejningen af lokalerne, hvoraf halvdelen i kortere eller længere tid har stået tomme. Det har medført et stort driftsunderskud, hvor Andelsboligforeningen forgæves søgte om et lån ved Sønderborg Kommune.

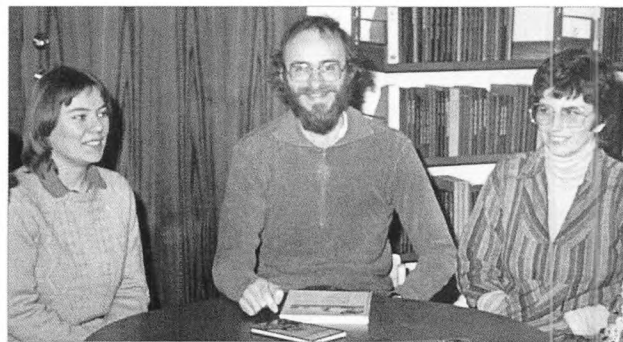
I 1979 forbedredes økonomien, da der på en gang blev udlejet fire lokaler.

HK ud i Ulkebøl-Centret

I efteråret 1979 flyttede HK's Sønderborg-afdeling ind i centret, hvor den havde lejet tre butikslokaler. HK flyttede fra Løngang, hvor foreningen kun havde 128 kvadratmeter til rådighed. Med lokalerne i Ulkebøl blev kontorarealet tredoblet, og alle sagsbehandlere kunne få deres eget kontor. En arkitekt vurderede, at en nødvendig ombygning ville beløbe sig til 300.000 kr. HK flyttede igen i 1983.

Biblioteket får et større lokale, og et nyt fritidshjem flytter ind.

I socialudvalget i Sønderborg havde det længe været et ønske at oprette et fritidshjem i Ulkebøl, men det havde været vanskeligt at skaffe lokaler. Udvalget glædede sig derfor over, at det kom i kontakt med Andelsboligforeningen og indstillede til byrådet, at man lejede et lokale i centret, hvorved både forældrenes ønske om et fritidshjem og

Hanne Bervig, Ole Bang Nielsen, leder af biblioteket, og Inge Heidenreich

boligforeningens om at få lokalerne udlejet blev tilgodeset.

Ulkebøl Bibliotek, der var startet i 1973, havde længe manglet plads til de mange aktiviteter, der fandt sted ud over udlån af bøger, og havde også tilkendegivet, at det havde behov for et større lokale. Det var ikke mindst de mange børn, der kom, der havde øget presset på biblioteket.

For boligforeningen var byrådets godkendelse meget vigtig. Formanden for boligforeningen, Peter Jacobsen, udtalte, at et nej ville betyde, at situationen ville blive meget alvorlig. Centret var en belastning for boligforeningen, og det kunne i værste tilfælde ende med tvangsauktion

På byrådsmødet i oktober 1979 vedtog man derfor med 19 stemmer for og én stemme imod at indgå et lejemål i en 10-årig periode med bolig-

foreningen, hvor fritidshjemmet overtog bibliotekets lokaler på 324 kvadratmeter, mens biblioteket flyttede over i lokalet på 540 kvadratmeter, hvor der tidligere havde været møbelforretning.

Man erkendte på mødet, at det samtidig var en redningsaktion over for boligforeningen, men det var behovet for et fritidshjem og et bedre bibliotek, der var afgørende.

Ikke udelt begejstring for fritidshjemmets placering

De forretningsfolk, der drev forretning i centret, var langt fra glade for at få et fritidshjem ind i centret.

Idéen med, at der skulle være et handelscenter, blev forringet, udtalte foreningens formand, frisør Mogens Hansen, der mente, at mulighederne for at udleje de tomme lokaler ville blive endnu vanskeligere.

Boligforeningen havde lovet lejerne, da man skrev kontrakt, at det alene skulle være et butikcenter. Ved at få et fritidshjem havde boligforeningen ikke overholdt sit løfte. Efter forhandlinger lovede boligforeningen, at man fremover ville kontakte de nuværende forretningsfolk vedrørende nye lejemål.

Også forældrerådet i Mågevængets Børnehave var utilfreds med beliggenheden i det kriseramte butikcenter, selv om man fandt, at der var behov for et fritidshjem i Ulkebøl.

Lejerne i 1982

I den nordlige fløj: Sparekassen Bikuben, Kiosk, Den Danske Bank (Den Danske Landmandsbank), Centerpub, Allweiler Danmark og fritidshjemmet.

I den sydlige fløj: Mogens' Herre og damesalon, bager Knud Bjerring, HK, posthus og biblioteket.

Centret efter at fritidshjemmet blev åbnet og biblioteket er flyttet over i de nuværende lokaler

En underskudsforretning

I 1983 opsigde HK lejemålet, hvorefter tre lokaler stod tomme. Det var et hårdt slag for Boligforeningen, der tabte et stort beløb hver måned på grund af manglende lejeindtægter. SAB-formand Peter Jacobsen udtalte: "Vi leder i øjeblikket med lys og lygte efter lejere, men har ikke fået nogen henvendelser. Helst så vi, at læger eller tandlæger ville etablere sig i centeret. Det vil også være en fordel, hvis beboerne under sygdom kunne slippe for at tage til byen. Underskuddet kan ikke hentes andre steder end hos lejerne, men vi håber, vi kan undgå at sætte huslejen op."

Sønderborg Andelsboligforening overtog selv et lokale i 1984-85 for at hjælpe på centrets økonomi.

Lokalhistorikere har fået ideelle forhold

I 1986 flyttede Ulkebøl Lokalhistorisk Arkiv ind i et af de lokaler, HK havde haft.

Arkivet i Ulkebøl var oprettet i 1977 i det gamle kommunekontor på Augustenborg Landevej, men bygningen skulle bygges om til ungdomsboliger.

Arkivet kom derfor i kontakt med både boligforeningen og Sønderborg Kommune, der fremover ville betale lejen. Billedet er fra åbningen,

Tilstrømning på åbningsdagen

hvor arkivets medarbejdere havde lavet en udstilling med billeder fra alle dele af Ulkebøl.

Læs mere om arkivet side 38.

I 1987 lejede firmaet Allweiler, der lavede pumper til transport af affaldsprodukter fra levnedsmiddelproduktion, et og senere to lokaler, der udelukkende blev benyttet til kontor.

Det bidrog på ingen måder til at give liv i centret. Lejemålet blev op sagt i 2005.

Årsregnskab 1987 Afdeling 31 Butikcenter Ulkebøl

Regnskabet for centret viste for årene 1986 og 1987 et underskud på 119.500 kr. og 104.000 kr. og for året 1988 blev der budgetteret med et underskud på 149.000 kr. Værdien af centret var bogført til 7.310.000 kr.

Endnu værre blev det i de efterfølgende år. I 1988 og 1989 flyttede både Bikuben og Danske Bank, og i 1992 blev Skolefritidsordningen overflyttet til Ulkebøl Skole, hvor der i forvejen var en afdeling af SFO.

Kommunen beholdt dog lejemålet, selv om det ikke var afgjort, hvad lokalet skulle bruges til.

Ulkebøl-Centret solgt til advokatfirmaet Abel og Skovgaard Larsen, Aarhus

I efteråret 1992 satte Sønderborg Andelsboligforening centret til salg. På dette tidspunkt var alle lokaler udlejet, men forretningsfører i SAB, Robin Gottlieb beklagede, at de to sidste lejermål ikke var detailforretninger. Den ene lejer var grossistfirmaet Allweiler, der lejede et lokale mere.

Boligforeningen erkendte, at boligforeningen ikke var gearet til også at tage sig af erhvervsudlejning.

Ulkebøl-Centret var bogført til en værdi af godt 7 mio. kr., men den pris forventede man dog ikke. Boligforeningen erklærede sig tilfreds med 4 mio. kr.

1. december skiftede centret ejer. Der blev skrevet slutseddel med advokatfirmaet Abel og Skovgaard Larsen, Aarhus til den pris, man havde regnet med. Den nye ejer ville føre centret videre. Når Boligforeningen ikke ville gøre det, skyldtes det også, at en boligforening ikke har de samme muligheder for skattetænkning, som en privat investor har.

Salget omfattede ikke Superbrugsen, der købte 50 kvadratmeter af centret til et nyt flaskerum.

I 1995 besluttede Centerforeningen at lave en månedlig reklamefolder, og det første eksemplar viser forretninger og andre aktiviteter på dette tidspunkt

Oversigt over centret i 1995

Ulkebøl Kiosken – Papir og Festartikler – DK Print
– Byens Bager – Lokalhistorisk Arkiv – Superbrugsen – Mogens herre- og damefrisør – Post Danmark – Ulkebøl Bibliotek – Centerpub – Allweiler A/S

Biblioteket har 25-års jubilæum

I 1998 fejrede Ulkebøl Bibliotek sit 25-års jubilæum og blev rost som et nærbibliotek, lokalborgerne havde været gode til at benytte sig. Alligevel var der forslag fra kulturudvalget om at nedlægge det. Det blev dog ikke til noget.

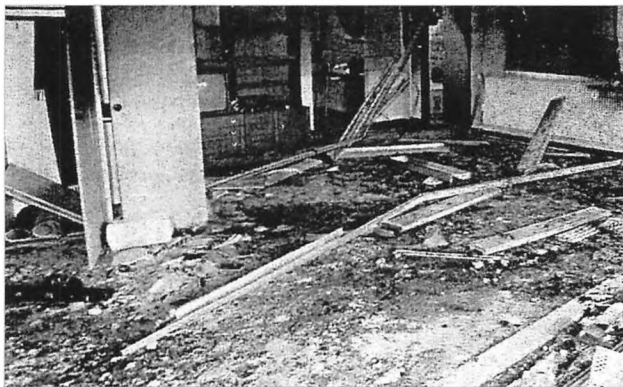
Brandattentat i centret august 1999

Efter 1995 fik Arabisk-Dansk Forening lokaler i centret i det lokale, hvor der havde været skolefritidsordning indtil 1992. Der var et bederum for medlemmerne, og hver weekend var der undervisning for medlemmernes børn.

I august 1999 hærgede en kraftig brand foreningens lokaler. Brandvæsenet kunne ikke med sikkerhed bestemme brandårsagen, men frygtede, at branden var påsat. Branden opstod omkring kl. halv tre, og det tog en halv time før branden var slukket.

Branden opstod i foreningens bederum, der vender ud mod centret og bredte sig derefter til foreningens tv-lokale. En brandmur stoppede branden, og naboen, solcentret, slap uskadt.

Det rystede naturligvis Mohammed Abouryale, der var bestyrelsesmedlem i foreningen. Han kunne dog fortælle, at der intet var i deres bederum bortset fra nogle bøger, et lille musikanlæg og et tæppe.

Arabisk forening efter branden

Nyt attentat juni 2000

Natten til Kristi himmelfartsdag blev en molotovcocktail smidt imod foreningens ruder, men kun det yderste lag blev slået i stykker, og benzinbomben brændte derfor udenfor huset.

Men gerningsmændene var tilsyneladende ikke tilfredse, så natten til fredag vendte de tilbage. Denne gang lykkedes det at få en benzinbombe hele vejen igennem vinduet.

Lyden fra den knuste rude alarmerede naboerne, som fik branden slukket, inden den udviklede sig, oplyser kriminalkommissær Erik Schwartz fra Sønderborg Politi.

“Det er selvfølgelig bekymrende, når den samme forbrydelse bliver gentaget. Specielt, når der bliver brugt molotovcocktails, som det tager tid at lave. Det viser, at det er planlagte attentater. Så selvom ingen endnu er kommet til skade, ser vi meget alvorligt på denne sag,” siger Erik Schwartz. “Vi har dog endnu ingen konkrete spor at gå efter, så derfor er vi meget interesseret i at høre fra folk, der har set noget”.

Politiet ved ikke, om der er tale om interne stridigheder, eller om det er folk udefra, som måske af racistiske grunde vil foreningen til livs.

“Butikscentret, der sygnede hen” – “Butikscentret forsummer”

Med to så voldsomme overskrifter gav Jydske-Vestkysten i februar 2001 en beskrivelse af centret.

“Som butikscenter er Ulkebøl-Centret en fiasko”

Flere af indehaverne af lokalerne blev interviewet, og fælles for dem alle var, at de mente, det havde været en fejl at udleje forretningslokaler til bl.a. Lokalhistorisk Arkiv og Arabisk Forening.

Pizzabageren El Amrane Abdel

“Et år holdt jeg ud, og kun fordi jeg var bundet af min kontrakt. Det er et håbløst sted, og nu flytter jeg til Jernbanegade. Det bedste, jeg kan sige om centret, er, at det blevet et mere fredeligt sted. Som butikscenter er det dødt og trist.”

Reinhard Andersen, daglig bestyrer af Center Pub

“Fejlen er, at ejeren af centret, det århusianske advokatfirma Abel og Skovgaard Larsen, er larmende ligeglad med, hvad der foregår. Skal det være et butikscenter, skal der være en blomsterbutik og en tøjbutik og ikke klublokaler”.

Frisør Mogens Hansen, der har været i centret i 28 år, fortæller

“Da jeg kom, var der to banker, legetøjsforretninger, trikotage, cafeteria, bager og Brugsen, men det har aldrig kørt som et center, og det er de forkerte lejere.”

Brugsuddeler Ulrik Plougsbæk

“Vi er trætte af Arabisk Forening og udlejning til et postordrefirma. Her er intet liv. Center Øst har nok været med til at give det det sidste skub. Men

måske kan centret reddes ved at lave en overdækning, og hvis man skabte et mere tiltalende miljø med lidt maling og oprydning. Vi har dog ikke opgivet vores udvidelsesplaner”.

Peter Jacobsen, den mangeårige formand for Sønderborg Andelsboligforening, der var med til at bygge centret siger

“Ulkebøl-Centret har aldrig været en succes. Jeg har ikke helt forstået, hvorfor Kløver-Centret, som boligforeningen også har bygget, gik så meget bedre. Jeg tror, det er overdækningen, der har reddet et godt miljø”.

Nye lejere på vej til Ulkebølcenteret

Trods den hårde kritik levede centret videre. Advokat Jesper Abel, der ejede centeret, fortalte, at der snart ville komme mere liv i Ulkebøl-Centret, og at han havde kontakt med lokale erhvervsfolk, der ønskede at leje nogle af lokalerne.

“Centeret bærer præg af manglende renovering, men vi er ved at præsentere centret for nye lejere, og de må meget gerne være med til at bestemme, hvad der skal ske med centret,” sagde Jesper Abel, “derfor venter vi med at renovere, til vi har fundet de nye lejere. I denne uge skal jeg holde møder med to mulige lejere, der vil bruge lokalerne i erhvervsøjemed”.

Det har også været oppe at vende, om nogle af lokalerne skulle laves om til boliger, men Jesper Abel konstaterede, at der ikke var efterspørgsel efter flere boliger.

Herefter gik der dog kun et halvt år, før blev centret købt af det lokale ejendomsfirma, C.S. Bolig af 1994.

Ny ejer – nye planer for centret

I 2004 blev det nedslidte center købt af C.S. Bolig af 1994, som ejes af Claus Schmidt, der til JydskeVestkysten udtaler: "Jeg er sikker på, at centret kan komme til at køre. Ellers ville jeg ikke investere så mange penge i det. Når det har kørt så dårligt, er det, fordi det ikke har været ejet af en lokal, der har føling med, hvad der foregår og har det nødvendige lokalkendskab."

Planen blev ikke realiseret, og området var parkeringsplads, indtil det længe planlagte byggeri af et multihus blev påbegyndt i 2016

I juni måned præsenterede Brian Skipper, der blev projektleder for renoveringen af butikscentret og som skulle stå for udlejningen af lokalerne og føre de planer, selskabet havde med centret, ud i livet.

Ud over bygningerne skulle også udenomsarealerne have et lift, og det forventedes, at alle butikker ville være lejet ud inden for et år.

Biblioteket og Lokalhistorisk Arkiv skulle fortsætte som lejere i centret, og SuperBrugsen, der selv ejede sin forretning, skulle fortsætte uændret.

Der ville igen komme en bager i Ulkebøl, da Claus Schmidt havde købt maskinerne fra en bagerforretning i Gråsten og ansat bagermesteren derfra som forpagter. Der forhandlede også med en pizzeriaforretning og et revisionsfirma.

Blandt de øvrige planer var en udvidelse af centret på ydersiden af biblioteket med knap 300 kvadratmeter. Her ville en burgerkæde indrette en slags drive-in forretning.

Et andet projekt: "Ulkebøl får måske politistation"

Samtidig med at den nye ejer blev præsenteret, vakte en anden artikel i *JydskeVestkysten* den 2. juli 2004 stor opmærksomhed:

"I planerne for en renovering af Ulkebøl-Centret er der sat plads af til en nærpolitistation. Det falder godt i tråd med de nye ejeres intentioner".

Søren Kamp Knudsen, Sønderborgs politimester:
"Vi vil godt ud af huset, og det er en del af det nye politiforlig, at man skal styrke politiets indsats specielt i nat- og aftentimerne."

Sønderborg Politi har været i København for at præsentere planerne for Rigspolitichefen, der i øjeblikket vurderer, om Sønderborg Politi kan få tilført ekstra ressourcer, så man kan etablere en nærpolitistation i Ulkebøl-Centret.

"Vi tror, en nærpolitistation vil være en god ting både for politiets arbejde og for borgerne", siger Søren Kamp Knudsen

JydskeVestkysten:

"Er Ulkebøl valgt, fordi man vurderer det til at være de mest belastede område i byen i øjeblikket?"

"Nej, det vil jeg ikke sige. Men Ulkebøl er i tilpas afstand fra politistationen", siger politimesteren. "Hvis planerne bliver til virkelighed, skal politifolkene på nærpolitistationen indgå i et samarbejde med de erhvervsdrivende i området, med boligforeningen og måske fædregruppen i området. Der bliver tale om en såkaldt problemorienteret arbejdsindsats."

For de nye ejere faldt placeringen af en nærpolitistation helt i tråd med ønsket om at løfte centret ud af den sump, det var sunket ned i. Den kunne både være med til at dæmpe den uro, der var, og hindre de ulovligheder, der foregik. Den

nye ejer af butikscenret havde aftalt med Politiet at reservere et lokale mellem biblioteket og Lokalhistorisk Arkiv.

Nej fra rigspolitichefen

I december kom der besked fra rigspolitichefen, der sagde nej til Sønderborg Politis ønsker om at etablere en nærpolitistation i Ulkebøl-Centret. Rigspolitichefen meddelte, at man ønsker at forbeholde nærpolitistationerne til de store byer.

Ny idé: “En ekstra etage på Ulkebøl-Centret”

To år efter at Claus Schmidt havde overtaget Ulkebøl-Centret, kom han med en plan om at opføre boliger på første sal. Meningen var at lave lejligheder på mellem 90 og 120 kvadratmeter med egen altan oven på det overdækkede gangareal ind mod centret.

Her var det planen at bygge en ekstra etage

“Vi har undersøgt fundament og bygning, som godt kan bære en ekstra etage. Jeg har nogle skitser af projektet, men intet er endnu godkendt. Den eneste, som nok ikke får en ekstra etage, er Brugsen,” sagde Claus Schmidt.

Der er ikke senere kommet noget frem om planerne, og der har ikke været nogen bygningsændringer i centret.

På dette tidspunkt var der en vis optimisme at spore hos ejeren, da der var kommet flere nye butikker til. De fleste lejere var med anden etnisk baggrund end dansk, men for næsten alle blev lejemålet af forholdsvis kort tid, hvad der fremgår af beskrivelserne på de næste sider.

Der var også en forespørgsel fra Dansk-Arabisk Forening om muligheden for at lave en fritidsklub i den ene fløj ud mod Præstegårdsvej. *Se også side 33.*

Nye butikker i Ulkebøl-Centret 2004-2016

Legetøjsforretning

I november 2004 åbnede Annika og Tino Jensen en legetøjsforretning. Forretningen blev fyldt op med tøjdyr og bamser og andet legetøj. Kort tid efter lukkede den igen. De indså, de ikke kunne få en rentabel forretning ud af det med det befolkningsunderlag, der var, og så blev alt legetøjet pakket ned i containere. De satsede så på, at kunne sælge det på markedspladser den kommende sommer.

Bagerforretning

I december 2004 åbnede en ny bagerforretning. Glade kunder og friskbagt brød i lange baner, da Brian Fedders, Tandstet, og hans svoger, Thomas, åbnede bagerforretning i centret. To måneder efter kom kunderne til en lukket dør. “Vi var vir-

kelig overbevist om, at en bagerforretning kunne køre, men hvor er kunderne henne?”

Et par måneder senere gav de forretningen en ny chance. I mellemtiden var centret blevet renoveret med ny belægning, bænke og blomster, som gav ham mod på at investere i forretningen, der blev udvidet med salg af softice, gammeldags isvafler, franske hotdogs m.m.

Heller ikke denne gang var det en succes.

Grøntsagsbutik

Isam Badran og Toufic Mohammed, der havde haft en butik på Rønhaveplads i Sønderborg siden 2003, lejede sig i december 2005 ind i centret, hvor de åbnede deres anden grøntsagsbutik. Det gav mulighed for større indkøb. De fik deres varer fra Aarhus, hvor de kunne få eksotiske varer fra

bl.a. Tyrkiet, Syrien, Irak og Libanon. Desuden solgte de rundstykker om morgenen.

Grøntsager blev til gaver

Allerede to måneder efter kunne man se brunt papir for vinduerne, mens de gik i gang med at indrette en butik med gaveartikler, store buketter med kunstige blomster, kæmpestore vandpiber, tekander og meget andet. Heller ikke den forretning havde en lang levetid.

Slagtere

På adressen Torvet 2 har der været to slagterforretninger:

- *Manuel Slagter- og Grøntforretning v/Abel* Abtah åbnede den 1. august 2008 og stoppede et par år efter.
- *Bassam's Halals* Slagter- og viktualieforretning åbnede 2011. Begge forretninger er lukket.

Halal-slagterne

Fysioterapi og akupunktur

I november 2005 åbnede fysioterapeut Lars Kronborg klinikken *FysioTotal* med et tilbud til den stigende gruppe af folk med skulder- og nakkeproblemer. Klinikken holdt det første år til i det lille lokale ved siden af frisørsalonen, men flyttede året efter til et større lokale, hvor firmaet Allvejler havde holdt til.

“80 procent af de folk, som jeg behandler, har en arbejdsbetinget lidelse. Folk har fået hæve-sænkeborde og andre ergonomisk korrekte hjælpemidler, men arbejdstempoet giver folk problemer”, forklarede fysioterapeut Lars Kronborg, der har arbejdet i faget i 13 år. “Det var en god tid i centret. Jeg havde god kontakt til de andre lejere og rigtig mange lokale ulkebøller og folk fra Kær Halvø i behandling. Så det var en god start på min klinik, da jeg derefter flyttede ud i Sundhedshuset, Ringgade 168 den 1. august 2007.”

Fodterapeut

Den Statsautoriserede fodterapeut Mette Stolberg overtog lokalet ved siden af frisørsalonen, da Lars Kronborg flyttede over i nr. 2.

Hun var der i et års tid, inden hun flyttede med ham ud i Sundhedshuset.

Sundhedshuset, Ringgade

Førtidspensionist åbner genbrug i Ulkebøl

9. september 2013

Nu kommer der en ny mulighed for at købe brugt børnetøj og legetøj i Ulkebøl-Centret. Her åbner nemlig en genbrugsbutik, *Børnehjørnet i Syd*.

"Jeg er på førtidspension, men jeg blev træt af at lave ingenting og ville have gang i noget. Jeg vil gerne arbejde det, jeg nu kan," siger Jens P. Jensen.

Han har valgt at starte en genbrugsbutik med tøj og legetøj til børn. Jens har i forvejen erfaring med at handle fra kræmmermarkeder.

Han håber på at butikken bliver godt besøgt, og at han kan gøre den til en god forretning.

Forretningen har dog været lukket i 2016.

Pizzeriaet i Ulkebøl

Flere ejere og mange indbrudsforsøg har præget forretningen.

Faisal Ali, der havde haft et pizzeria i Nordborg, som han bortforpagtede, kunne ikke holde ud at gå ledig. Derfor

lejede han lokalet i centret, og i oktober 2005 åbnede han sit pizzeria.

I 2011 overtog Samah Abou-Zeid forretningen.

Forretningen har i tidens løb flere gange været udsat for indbrud og hærværk.

I december 2013 opstod der brand i en frituregryde i køkkenet, og før medarbejderne nåede ud

af bygningen, var der allerede blevet ringet til 112 af en forbi passerende, og derfor kom assistancen hurtigt frem. Branden kom snart under kontrol, selvom der stadig kom grålig røg ud ad vinduerne nogen tid efter. Medarbejderen havde blandede følelser, da han så på skaderne.

"Vi var et par stykker i baglokalet, og pludselig hørte vi en person, der råbte, om der var nogen indenfor. Så styrtede vi ud af bagindgangen og gik om på den anden side, hvor vi kunne se det hele inde i køkkenet", siger Ramzi Abu Zaid, der var på arbejde i pizzeriaet. "Det kommer nok til at tage nogle måneder, før vi kan lave noget derinde igen, men gudskelov er der ikke sket noget med nogen," sagde Ramzi Abu Zaid, som sammen med de andre medarbejdere blev opfordret til at søge hjælp, hvis de skulle føle utilpashed på grund af den giftige røg.

Sønderborg Brand og Redning rykker ud
Foto: Nikolaj Primdahl Petersen, jv.dk

Forretningen er ikke åbnet efter branden og står stadig tom.

Hvorfor bliver butikkerne i Ulkebøl-Centret ved med at lukke?

En rundspørge til nogle beboere i Ulkebøl giver svaret

af Annette Christiansen, JydskeVestkysten, 2005

Svend Aage Sørensen

“De reklamerer ikke nok. Hvis de vil have fat i kunderne, er de nødt til at gøre opmærksom på, at de har et godt tilbud. Dette har de forsømt. Hvis de gjorde det, tror jeg godt, det kunne lade sig gøre at have forretninger her, men kunderne skal finde ud af, at de er her.

Jeg har selv brugt bageren, mens den var åben. Nu er jeg nødt til at købe mit brød i Brugsen, og det kan jeg jo også.”

Sten Pedersen

“Jeg tror ikke, det kan køre. Butikkerne er for små. Folk vil altid kun købe lidt ind her og det meste andre steder.

Jeg har før handlet i Aktiv Super, og kun det jeg lige manglede, har jeg købt i Brugsen. Folk gider ikke handle i de små butikker. En gang imellem har jeg da handlet hos bageren, men Føtex og Kvickly har også en bager, så det bliver mest til små ting, man lige skal hente, hvis man får gæster.”

Anja Sorgenfri

“Jeg køber enkelte ting som mel og mælk i Brugsen. Men ellers ville jeg aldrig tage i centret for at købe ind. Bagerforretningen var jo kun et udsalg fra Tandslet. Jeg vil gerne have frisk brød fra bageren, og jeg har fundet en bager inde i Sønderborg, hvor jeg køber mit brød, og jeg kører gerne helt til Sønderborg for at handle ind, også brød.

Men hvis vi får en Netto eller en Fakta her ude, skulle jeg nok handle her.”

Tove Mehlberg

“Jeg kommer i Brugsen i Ulkebøl stort set dagligt. De andre små forretninger, der har været her, kommer jeg ikke i.

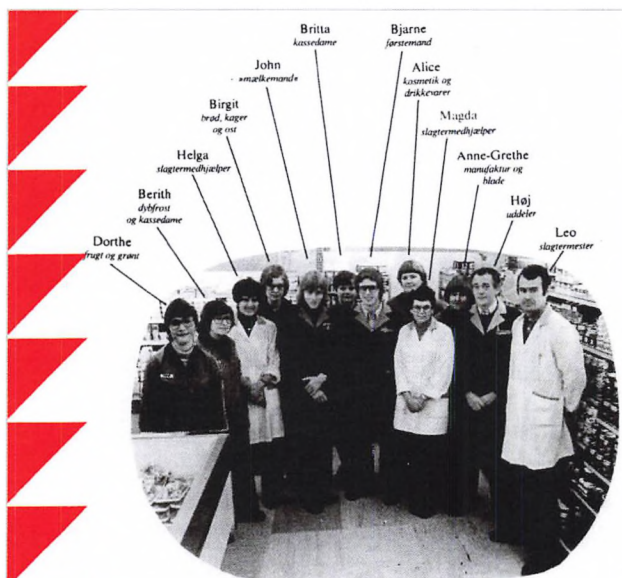
Legetøj vil jeg foretrække at købe i de store forretninger, det tror jeg også andre gør. Jeg har ikke brugt bageren.

Brød kører jeg enten ind på Borgmester Andersens Vej efter eller til Augustenborg efter. Måske ville jeg købe her, hvis der var en bagerforretning i Brugsen, som de har i Høruphav.”

Brugsen – SuperBrugsen – Dagli’Brugsen – Fakta

Brugsen åbnede november 1967 og byggeudgifterne inklusiv køb af grunden beløb sig til 776.255 kr. Omsætningen var over forventet, og allerede i 1969 blev bygningen udvidet med en slagterafdeling, og samme år kom en OK-benzintank på torvet.

Brugsuddeleren Kristian Høj var fulgt med fra Ormstoft og kunne fejre 10-års jubilæet med en omsætning på 10 millioner kr.

Venlig hilsen og på gensyn hos

BRUGSEN I ULKEBØLCENTRET

Brugsen

Kristian Høj ses som nummer to fra højre

Den store grisefest

Fra sine 12 år mindes Kristian Høj blandt andet en dag, hvor Brugsen havde indkøbt over 400 halve svin, som man solgte til en særdeles god pris. Kunderne strømmede til og slæbte af sted med de halve grise, men derhjemme stod mange af dem med problemet. "Hvad stiller man op med en halv gris?"

Forretningen blev bestormet med spørgsmål, og slagteren måtte rykke ud i hjemmene og assistere. Kristian Høj lovede sig selv, at et sådant arrangement ville han aldrig mere lave.

I 1979 blev Kristian Høj afløst som uddeler af Erik Thomsen, der tidligere havde været med til at starte Brugsen i Kløvermarkcentret. Han har fortalt, at han kort efter sin ansættelse blev bedt om at komme til et møde hos Johanne Hansen på husholdningsskolen i Vollerup.

Udover Johanne Hansen var provst Iversen, formanden for husholdningsforeningen og flere kvinder fra sognet til stede. De bad ham fortælle lidt om sig selv, for, som de sagde, præsten, lærerne og uddeleren ville de gerne se lidt an.

Erik Thomsen var uddeler i 20 år, så han må have gjort et godt indtryk.

Brugsen blev til SuperBrugsen i 1979.

Erik Thomsen. Uddeler fra 1979 til 1999

Brugsen har støttet UIU ved at give dem 3 øre for hver liter benzin, der blev solgt. Her ses Erik Thomsen, der symbolsk hælder benzin op til formanden for Ulkebøl amatører, Anne Normann i 1992

Brugsen fordobler arealet.

To år efter hans ansættelse gik man i gang med en udvidelse af butiksarealet fra 250 til 500 kvadratmeter. Butikken var efter hans mening forældet og det blev besluttet ikke kun at modernisere, men fjerne hele butikken og bygge en helt ny Brugs. I alt kom det til at koste over 3 millioner kroner. Omsætningen var steget til 14 millioner,

og man forventede en yderligere stigning på 25 procent i 1982. Samtidig håbede man, at det også ville kunne mærkes på omsætningen i centrets øvrige forretninger.

Den sidste uddeler

Ulrik Plougsbæk afløste Erik Thomsen i 1999, og har, bortset fra en kortere ansættelse i Augustenborg, været leder af Brugsen fra 1999 til 2016 og bliver den sidste uddeler i Ulkebøl

Ulrik Plougsbæk. Uddeler fra 1999 til 2016

De første år efter at Ulrik Plougsbæk var startet, gik det stadig fremad med en omsætning på ca. 24 millioner kr., men i 2002 vendte det. Udbygningen af Center Øst kunne mærkes. Alligevel besluttede man i 2005 at renovere forretningen ved at nyindrette butikken samt ændre facaden, så den vendte ud mod parkeringspladsen og benzintankene. Derved forsvandt udstillingsvinduerne, der vendte ind mod centret, og adgangen til centret blev en mørk passage.

Trods forandringerne blev også Brugsen ramt af, at folks indkøbsvaner ændrede sig. Lavprismentaliteten bredte sig, og mange gik over til at gøre deres større indkøb en gang om ugen "et billigt sted" og så smutte om i Brugsen for at købe småtingene og de varer, lavprisforretningerne ikke fører.

Dagli'Brugsen lukker i Ulkebøl-Centret

I 2008 blev slagterafdelingen nedlagt, efter at slagteren havde sagt op, og i stedet for gik man over til salg af færdigpakket kød.

Det betød faldende omsætning og var medvirkende til, at bestyrelsen for Brugsforeningen for Als og Sundeved i 2011 besluttede at ændre SuperBrugsen til Dagli'Brugsen med en reduktion af vareudvalget.

I 2016 ønsker COOP at bygge en Fakta-butik på Augustenborg Landevej, hvor den gamle tomme erhvervsjendom i tre etager havde skæmmet

hjørnet af Agtoftsvej og Augustenborg Landevej i mange år.

Kommunens retningslinjer foreskriver, at der i den indre by skal være mindst 500 meter mellem dagligvareforretninger af den størrelse, og COOP må derfor lukke sin Dagli'Brugsen i Ulkebøl-Centret for at kunne opføre den nye Fakta-butik.

Dermed lukkes der også for, at der igen kan åbnes en dagligvareforretning i Ulkebøl-Centret.

Center Pubben

Fra et enkelt vindue i starten har pubben udvidet sig, og de tre vinduer fortæller, hvad pubben kan tilbyde.

Når man går ind gennem den gamle indgang til Danske Bank kommer man ind i lokalet med bardisken. Her mødes mange stamgæster og får en snak og en øl, mens der ikke mere serveres nogen form for mad.

I stedet for at slå sig ned i baren, er der også mulighed for at spille billard eller prøve lykken på spilleautomaterne i et baglokale.

Spilleautomaterne har deres eget lokale og har været en del af centret siden 2010. Centret var kort efter udsat for et indbrud, men siden har der ikke været nogen.

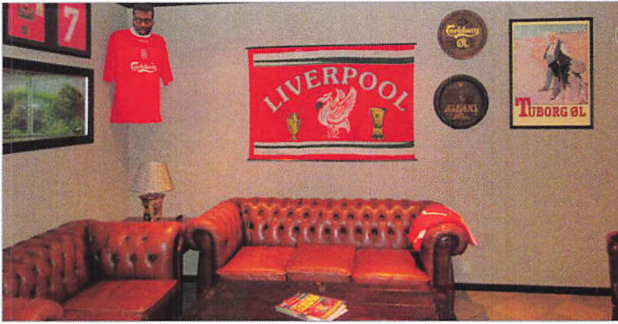
Arrangementer

I samarbejde med husorkestret SoupSteak & ICE arrangerer Centerpubben en gang imellem musikaftener, hvor de spiller fra kl. 20 til kl. 23 og der er gratis entré!

Pubben inviterer også til fest nytårsaften med en traditionel nytårsmenu, og bagefter spilles der op til nytårsbal fra 20.00 til 01.00.

Liverpool FC FanClub

Et lokale i pubben er reserveret til en lokal fan-klub af Liverpool Football Club. Kommer man ind i klublokalet ser man straks et skilt med "Anfield Road", Liverpools hjemmebane, og lokalets vægge er dekoreret med plakater, billeder fra klubben og

Her er kampen mod Manchester City lige startet og de spændte fans følger kampen på storskærmen

God stemning, da kampen lige er startet. Men Liverpool tabte 1-3 til Manchester C efter omkamp og straffespark

en klubtrøje, og den ene endevæg domineres af en storskærm.

Klubben blev startet for to år siden og har i dag 50 medlemmer. Medlemskontingentet er 200 kr.

Til dagligt er det et roligt lokale, men når Liverpool spiller, og fanklubbens medlemmer møder op iført Liverpools klubtrøjer og følger kampene på storskærmen, er der en helt anden stemning.

Antallet af medlemmer, der møder op, varierer og er afhængig af, hvem modstanderen er. Er det de store klubber som Manchester C eller U eller Tottenham og Arsenal, kan der være op til 20 foran storskærmen – alle iklædt den røde klubtrøje.

Der arrangeres ikke fælles rejser til Liverpools hjemmekampe for klubbens medlemmer, men det sker jævnligt, at nogle få medlemmer aftaler at tage en tur til Anfield Road.

Også det ene vindue gør opmærksom på fanklubben

Iqra Kultur Forening

Iqra er en forening, der samler muslimer i Sønderborg Kommune. Foreningen holder til i Ulkebøl-Centret 6b.

Foreningen har i dag omkring 150 medlemmer, der alle er sunnimuslimer. Foreningen blev startet i 2008, og dens

leder er imam Hassan Ibrahim-Ibrahim, der stammer fra Libanon og kom hertil fra Sverige, hvor han havde boet siden 2003. Man får ind imellem besøg af imamer fra de muslimske lande, der vejleder den herboende imam.

IQRA: Lektiehjælp og fritidsaktiviteter for unge med muslimsk baggrund er startet i Ulkebøl-Centret

Ibrahim havde indset, at der var behov for et sted at være for unge med muslimsk baggrund, og sammen med hustruen Marianne og familier fra bekendtskabskredsen slog man fredag den 14. januar 2008 dørene op for foreningen Iqra, der betyder "at læse" og dækker over, at de unge skal have et sted at være og at lære.

Familien malede vægge og satte lokalerne på over 300 kvadratmeter i stand, og de står også for lektiehjælpen og ungdomsklubben, mens de satser på at få mere hjælp.

Borgmester Jan Prokopek Jensen deltog i indvielsen og havde søgt Integrationsministeriet om

penge til formålet, men familien Ibrahim-Ibrahim ville ikke vente så længe, fordi de fandt behovet var presserende.

Undervisning af børnene

Her i 2015 er undervisningen henlagt til søndag, hvor ca. 30 piger og drenge møder op. Ud over lektiehjælpen undervises de også i Koranen.

Piger i søndagsskole

Imam Hassan Ibrahim-Ibrahim

Bøn i hverdagen

Aktiviteter

Hverdagen

Der afholdes bøn kl. 13 ugens fire første dage under ledelse af imamen, og her møder der normalt 15-20 mænd og deltager i bønnen, der består af fem dele. Det varer ca. 20 minutter.

Fredagsbønnen

Fredagsbønnen er ugens højdepunkt, og her deltager op til 150 mænd. Fredagsbønnen holdes dels på arabisk, dels på dansk.

Deltagerne kommer fra Syrien, Afghanistan, Irak, Libanon, Albanien og Bosnien. De har ikke noget fælles sprog, og mange er slet ikke fortrolige med det danske sprog.

Kvinder deltager kun under ramadanen og da i et særskilt lokale.

Fredagsbøn

Ny frisør flytter ind

1. november 2016 fik Ulkebøl-Centret en ny frisørsalon med navnet "Frisør Alsawi". Den nye frisør, Ahmed Loubani, bor i Stenbjergparken og fortæller, at han tideligere har arbejdet som frisør både i Libanon og i Malmø, før han kom til Danmark.

Ud over klipping har han specialiseret sig i gammeldags barbering med kniv, og trimmer både skæg og øjenbryn med saks og voks. Han har selv stået for istandsættelsen og har fået helt nye lokaler med fjernsyn til de ventende kunder.

Udover Ahmed Loubani hjælper hans fætter Adham Taha i salonen, når det er nødvendigt.

Salonens navn "Alsawi" henviser til placeringen på Als.

“Hos Mogens” Herre- og Damefrisør

Mogens Hansen flyttede – efter at have haft en salon i Guderup i 10 år – ind i centret i 1973, da den sydlige fløj var færdig. Han startede i det lille lokale, Torvet nr. 8 nærmest Brugsen, og flyttede efter to år ind i det større nabolokale, hvor han stadig har sin salon.

Mogens klipper Toke, forfatterens barnebarn. 1996

I 1976 skiftede salonen fra kun at være et tilbud til herrer til at være en herre- og damesalon, og Vera Thychsens blev ansat som damefrisør.

Mogens var som formand for Ulkebøl Centerforening meget aktiv i bestræbelserne på, at centret skulle være et handelscenter med mange forretninger.

Han bebrejdede derfor Andelsboligforeningens bestyrelse for, at den lejede lokaler ud til andre formål. For eksempel var han meget kritisk, da man i 1979 indrettede et fritidshjem og senere gav plads til Lokalhistorisk Arkiv. Idéen med at der skulle være et handelscenter blev forringet, udtalte han og mente, at mulighederne for at udleje de tomme lokaler ville blive endnu vanskeligere.

Vera Thychsens, der i 2017 kan fejre 40-års jubilæum, er i gang med en klipping af Marie Abrahamsen

I 2013 kunne Mogens fejre 50-års jubilæum som frisør, heraf de sidste 40 år i Ulkebøl. Han besluttede at fejre det og indbød alle sine kunder til at markere dagen. Der blev rejst et telt på centrets område, og et firma fra Flensborg sørgede for en meget varieret buffet og en righoldig salatbar.

Det store fremmøde sprængte alle rammer. Der var lange køer foran buffet-vognen, hvorefter tel-

tet blev fyldt til sidste plads, og de sidst ankomne måtte sidde udenfor i kulden.

I sommeren 2017 lukker frisørsalonen. Mogens er allerede stoppet i foråret 2016, fordi en mislykket operation har bundet ham til en kørestol. Vera fører forretningen videre, indtil hun går på efterløn.

Ulkebøl Lokalhistorisk Arkiv

Arkivet i Ulkebøl begyndte sit arbejde i 1977 i det gamle kommunekontor på Augustenborg Landevej.

I 1986 flyttede arkivet til Torvet 12, idet det gamle kommunekontor blev bygget om til ungdomsboliger.

På arkivet har en række frivillige medarbejdere gennem årene samlet viden om Ulkebøl Sogn og er derfor i stand til at hjælpe folk, der søger oplysninger om ejendomme og/eller personer inden for sognet.

Medarbejdere i 2016

Helene Petersen er leder af arkivet. Hun og Hans Petersen, Palle Fløe, Helmer Sander-Larsen, Franz Eduard Hansen, Henning Faurby, Solvejg Ravn og Jørgen Due Jensen fordeler opgaverne imellem sig.

Arkivleder Helene Petersen

Arkivalier

Arkivet har mange besøg. Nogle gæster afleverer billeder, erindringer, rejsebeskrivelser eller andet, når der ryddes op efter den ældre generation, eller man har noget, man synes har almen interesse. Også fra foreninger, skoler, kirken og firmaer modtager arkivet mange dokumenter.

Jørgen Due Jensens skrivebord er fyldt med de sidst indkomne papirer, der skal registreres i arkivets database, inden de lægges ind i en sagsmappe

I alt er der mere end 1000 mapper. Nogle indeholder et enkelt ark, andre måske op til 100 ark.

Billeder

Arkivet modtager mange fotos. Billedsamlingen rummer ca. 6.700 billeder helt tilbage til fra tiden før 1900.

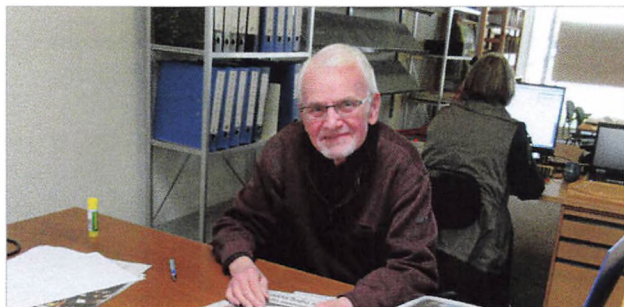
Her er Solvejg Ravn og Palle Fløe i gang med at redigere billeder, der bliver skannet og derefter registreret digitalt

Avisudklip

Arkivet har en stor samling af avisudklip tilbage fra 1960.

Samlingen indeholder mere end 2000 udklip fordelt i de mapper, der kan ses på reolen bag Franz på billedet.

Hver dag gennemlæser Franz Eduard Hansen *Jydske-Vestkysten* og *Ugeavisen*, og artikler, der handler om Ulkebøl, bliver klippet ud, sat i mapper og registreret på kartotekskort

Slægtshistorie

Arkivet kan oså hjælpe folk, der ønsker at få oplysninger om deres forfædre.

Hans Petersen har en stor database med oplysninger om tusindvis af personer fra Ulkebøl Sogn.

Her er Hans Petersen og Helmer Sander-Larsen i gang med at finde oplysninger til bogen "Gårde og ældre huse på Kær Halvø"

Ting og sager

Ud over de mange dokumenter og billeder modtager arkivet også gamle ting, der for længst er gået af brug. Arkivet har ikke plads til at opbevare dem permanent, men laver en udstilling i en kortere periode, inden de bliver overdraget til museet på Rønhave.

Jørgen og Palle er i gang med at arrangere en udstilling af gammelt værktøj, som arkivet har modtaget fra Torben Meier. Værktøjet stammer fra hans fars snedkerværksted i Vollerup

Arkivet modtager en gammel kaffemaskine fra Arnkilhus

Bøger udgivet af arkivet

Den første bog, der blev udgivet af arkivet var *Skolerne i Ulkebøl Sogn*, der udkom i 2012.

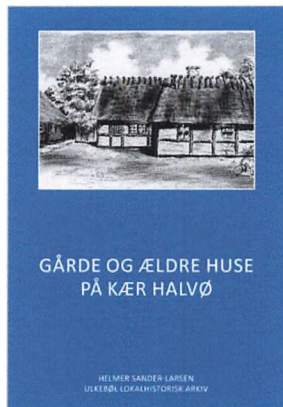
Bogen beskriver skolerne i sognet tilbage fra 1700-tallet og frem til vore dage og er skrevet af Henning Faurby.

I 2013 kom bogen *Frukt og grønt i Ulkebøl Sogn*.

Hans Henrik Jacobsen og Helmer Sander-Larsen havde samlet stoffet til bogen, der blev redigeret af Henning Faurby og tilrettelagt og opsat af Palle Fløe.

Den 30. marts 2016 præsenterede Helmer Sander-Larsen og hans team, Hans Petersen, Palle Fløe og Solvejg Ravn, bogen *Gårde og ældre huse på Kær Halvø*.

Lokalhistorisk Arkiv for Arbejderbevægelsen i Sønderborg Kommune

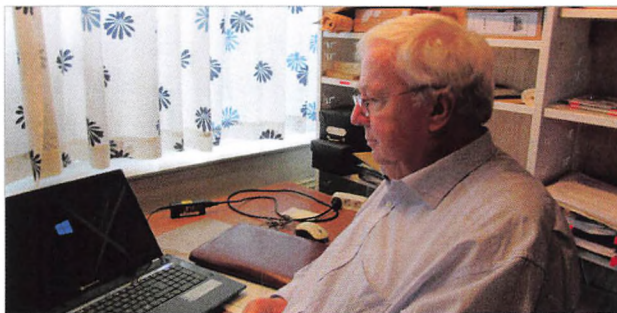
For 10 år siden flyttede arbejderbevægelsens arkiv ind i centret og har siden da haft et mindre lokale på Torvet 12, hvor også Ulkebøl Lokalhistorisk Arkiv holder til. Det er åbent onsdag, mens lokalhistorisk arkiv er åbent mandag og tirsdag.

Formålet med arkivet, der benytter forkortelsen LAASK, er at formidle kendskab til og sikre øget interesse for arbejdernes og arbejderbevægelsens historie inden for Sønderborg Kommune. Det gøres blandt andet gennem foredrag, lysbilleder, film, lokale udstillinger, vandredstillinger og studiekredse m.m.

LAASK indsamler, bearbejder og arkiverer materialer fra Sønderborg Kommune, der er relevante for arbejderhistorien, f.eks. protokoller, faner, bøger, breve og billeder mm. tilbage til slutningen af 1800-tallet fra fagforeninger og socialdemokratiske foreninger.

Bestyrelse og medarbejdere

Formand	Frode Sørensen
Bestyrelsesmedlem	John Asmussen
Kasserer	Ester Fick
Bestyrelsesmedlem	Karl Matthies
Bestyrelsesmedlem	Hans Peter Brandt
Suppleant	Jørn Rasmussen
Revisor	Svend Erik Petersen
Revisor suppleant	Jens Kristian Hansen
Arkivleder	Peter Falk

Øverst arkivleder Peter Falk ved skærmen, mens Hans Peter Brandt, Karl Mathies og Jørn Rasmussen ser på (nederst)

Richard Paulsen og John Asmussen holder møde i det lokale, hvor Ulkebøl Lokalhistorisk Arkiv normalt holder til

Muhammad vil skabe liv i Ulkebøl-Centret

Der skal være mere liv i Ulkebøl-Centret, mener Muhammad Charaf, der den 25. december 2014 åbnede "Maestro Falafel og Döner" i centret.

Den 25-årige palæstinenser, der har boet i Danmark i 24 år, er pædagoguddannet og arbejder på Humlehøj-Skolen. Det arbejde beholder han. Maestro Falafel og Döner skal dog have åbent dagligt fra 11 til 20 og i weekenden fra 14 til 21, så der bliver brug for hjælp.

"Jeg håber, at jeg kan være med til at skabe mere liv i Ulkebøl-Centret, og jeg er glad for, at der også åbner en sportsbar. Jo mere aktivitet jo bedre," siger Muhammad Charaf.

Det nye spisested får ikke overraskende falafel og döner som specialiteter, men der serveres også kylling, burger og andet, fortæller indehaveren, der håber på, at mange sønderborgere vil bakke op om hans initiativ.

"Jeg har en stor omgangskreds, men håber naturligvis på, at også andre vil komme og smage på maden. Hvis det går godt, kan det jo være, at jeg kan åbne i byen også – og i andre byer, måske," siger han.

Biblioteket

Den 2. marts 1973 åbnede det nye bibliotek i Ulkebøl og blev nu en filial af hovedbiblioteket på Kongevej i Sønderborg. Indtil da holdt Ulkebøl Bibliotek til på Ulkebøl skole og tjente både som skolebibliotek og som bibliotek for Ulkebøls beboere under navnet "Ulkebøl Kommunebibliotek".

Fra venstre Knud Hansen, formand for socialudvalget, borgmester Harry Christensen, bibliotekets leder Ole Bang Nielsen, kulturudvalgsformand Bisgaard og stadsbibliotekar Peter Rohleder

Biblioteket blev en del af Ulkebøl-Centret og flyttede ind i den nordlige fløj i det lokale, hvor "Iqra Kultur Forening" i dag holder til. Leder af biblioteket blev Ole Bang Nielsen.

Lokalet havde et areal på ca. 320 kvadratmeter, og man startede med en bogbestand på 3.000 voksen- og 3.000 børnebøger. En pladesamling var der også, men pladerne skulle aflyttes på stedet i en af de seks dertil indrettede bokse

Biblioteket flytter over på den anden side
I 1978 flyttede biblioteket over i de nuværende lokaler, hvor Elleys møbelforretning først havde holdt til. De fraflyttede lokaler skulle herefter benyttes til fritidshjem.

Flytningen blev vedtaget i byrådet, der med leje af to lokaler fik øgede udgifter til husleje til Andelsboligforeningen. Nogle kaldte det også en redningsaktion for Sønderborg Andelsforening, der havde haft svært ved at udleje lokalerne.

Ulkebøl Bibliotek er flyttet...

Vi er flyttet over på den anden side af Ulkebølcentret

Der er blevet mere plads til både børn og voksne på det nye bibliotek. For var der 324 m² nu er der 540 m². Der er ca. 10.000 bøger for voksne og ca. 11.000 bøger for børn. Der er faglæger med mange emner: Romaner m.v. for voksne. Der er billedtegn, tegneserier, ungdomsbøger m.v. for børn og unge. Biblioteket holder en række aviser og tidsskrifter. Biblioteket har ca. 1.200 gramfonogrammer inden for rock, jazz, folkemusik ... og nu også klassisk musik. Musikken kan aflyttes på 17 lyttestationer. Der uden findes en kassetteboks, hvor børn under 10 år kan høre eventyr og musik.

Biblioteket har håndbøger, der kan bruges til oplæg på stedet. Biblioteket har anskaffet en fotokopierings- og kopierings-tilbehør.

Biblioteket har flere et rum på 30 m², hvor arrangementer som film og møder af holdes m.v. Lokalerne vil også blive brugt til udstillinger.

Udgiftsstigningen blev forsvaret med, at man nu fik et fritidshjem og bibliotekets fik den nødvendige plads med ca. 200 kvadratmeter mere.

Bibliotekets udlånsstatistik fra de første år viser, at placeringen i centret var en succes. Fra udlånstal på ca. 60.000 i 1977 steg tallene i 1983 til 87.000, hvorefter der var et lille fald hvert år, så det i 1990 var på 77.000.

Landsdelens mest benyttede biblioteksfilial fylder 25 år

I 1998 kunne biblioteket fejre 25-års jubilæum, og i sin tale sagde stadsbibliotekar Karl Pedersen: "Det er mit indtryk, at det har betydet meget for Ulkebøl med et nærbibliotek, og lokalborgerne har været gode til at benytte sig af tilbuddet".

Biblioteksfilialer truet af lukning i 1998

Kort tid efter jubilæet med den meget positive omtale foreslog kulturudvalgsformand Hans Jørgen Nielsen på vegne af den borgerlige gruppe at nedlægge biblioteksfilialerne i Ulkebøl og Dybbøl.

"Ved at nedlægge biblioteksfilialerne i Ulkebøl og Dybbøl kan vi spare 1,6 millioner kroner".

Bibliotekslukningen medførte voldsomme protester fra Ulkebøl, og borgmester A.P. Hansen modtog i alt 458 underskrifter fra bibliotekets brugere.

Dertil kom en række læserbreve. Her ses nogle af overskrifterne.

- *Plan om at lukke biblioteket er til at græde over*
- *Biblioteket har social værdi*
- *Bibliotekslukning er en dum idé*
- *Kulturen bliver fattigere*
- *Vi kan jo også lukke en hal*

Biblioteket blev ikke lukket, og de mange henvendelser fra beboerne viste også, at var brug for det. Et bibliotek skal ikke vurderes ud fra antallet af bogudlån, men for de mange aktiviteter, der finder sted for alle aldersgrupper.

Her et par af de mange aktiviteter:

Legestue

Børneteater

Ulkebøl-elever er vilde med lektiecafé

Hver tirsdag kl. 16-18 tilbyder frivillige hjælpere lektiehjælp. Børnene vil gerne have orden i lektierne, men kan ikke altid få hjælp hjemmefra.

En elev fortæller: "Min familie kom til Danmark for fire år siden, så det er nogle gange svært for mine forældre at hjælpe mig, for der kan være ord, de ikke forstår". En anden fortæller, han er blevet bedre til matematik, fordi der så mange voksne til at hjælpe.

Instruktion i brugen af pc

Foredrag og fortællinger

Flugten fra Syrien

Iman Alev fortæller om sin flugt fra Syrien. Hun flygtede alene til Danmark i 2014.

Hendes mand og to børn er kommet til Danmark, men de to sidste børn venter stadig i Syrien

Daglige gæster

Forvaltning vil lukke to biblioteker

JyskeVestkysten den 11.11.2015

Biblioteksledelsen har sat Ulkebøl og Dybbøl på lukningslisten. Det skyldes multikulturhuset, som skal åbnes på havnen i 2017. Desuden skal bibliotekerne spare en million kroner.

“I Ulkebøl forfalder centret og i 2016 lukker Dagli’Brugsen. Tiden er ikke til et bibliotek derude. Hvis de virkelig har brug for et bibliotek, så synes jeg, de skulle bruge det”, siger stadsbibliotekar Carsten Nielsen med henvisning til det faldende udlån på biblioteket.

Ulkebøl kæmper for sit bibliotek

En alliance mellem Stenbjergparken og aktive borgere i Ulkebøl havde derfor den 15. januar 2016 indkaldt til fælles kamp for at bevare biblioteket i Ulkebøl.

Formanden for beboerforeningen, Vivian Engelbrecht, indledte og understregede, at biblioteket var meget andet end bogudlån. Dagligt kommer der børn og unge på biblioteket, for hvem kendskab til biblioteket kan have betydning for en senere uddannelse, og der arrangeres lektiecafé en gang om ugen.

Bibliotekets arrangementer tiltrækker mange. Der afholdes foredrag, læsekredse og kurser samt hjælp i betjening af computer.

Hun havde også set frem til et samarbejde med det kommende multihus, der skal opføres øst for centret.

Byrådsmedlem Niels Ole Bennedsen begrundede, hvorfor Ulkebøl filialen kunne nedlægges og henviste både til det dalende udlånstal og til besparelser. Han gjorde også opmærksom på, at kommunen investerer 100 millioner kroner i et multikulturhus ved havnen. Han var dog klar over, at det var et socialt mødested, der gik tabt.

For at markere ønsket om at beholde biblioteket dannede deltagerne – 150 i alt – en kæde og gik vejen rundt om bygningen under kampråbet "Bevar Ulkebøl Bibliotek". Efter turen rundt om centret samledes man til kaffe i biblioteket.

Her fortalte Ole Bang Nielsen om biblioteket fra 1973 til i dag.

Abzul Azim Hakimzada, der kom hertil fra Afghanistan for tre år siden, sagde, at for ham var biblioteket et være- og lærested for Stenbjergparkens beboere. "Her kan jeg snakke dansk og låne bøger".

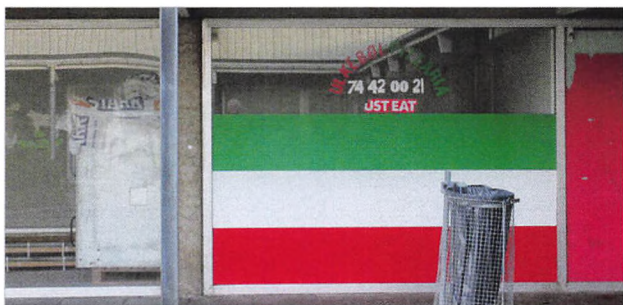

Lokaler der ikke er i brug i 2017

I disse lokaler har der blandt andet været bank, fysioterapeut, halalslagtere og en købmandsforretning

Pizzeriaet, der lukkede efter branden i 2013

Her startede forretningen med trikotage, kiosk og lege-tøj i 1972

Ulkebøl-Centret får en ny nabo

I 2005 kom ønsket om, at der i Ulkebøl skulle bygges et multihus i tilknytning til Stenbjergparken for alle lokalområdets borgere. Der blev nedsat en "aktivgruppe", som sammen med Sønderborg Andelsboligforening og BRFKredit skulle arbejde videre med projektet.

Der blev indkaldt til et møde i marts 2006, hvor repræsentanter for forsamlingshus, menighedsråd, Ulkebølhallen og beboere i Stenbjergparken deltog, og hvor man redegjorde for, hvordan et multihus kunne fremme dialogen mellem det gamle Ulkebøl og Stenbjergparkens beboere, hvoraf over 50 procent på den tid var af anden etnisk herkomst end dansk.

Allerede i februar 2006 havde Henning Larsens Tegnastue A/S, København, der er kendt for tegningerne til Operaen i København, fremsendt de første skitser til byggeriet. Tegningerne var en gave fra tegnestuen.

Huset er 450 kvadratmeter og dets facade består af glaselementer, der henholdsvis er stationære og fungerer som døre, så pladsen udenom

kan inddrages til forskellige aktiviteter. På hver side af kernen er der to store rum, som hver især kan deles i to ved hjælp af en foldevæg, så fire aktiviteter kan være i gang på samme tid.

Naboer frygter støj og trafik med multihus

JydskeVestkysten 29. september 2006

Flere beboere på Præstegårdsvej og Vibevænget er meget bekymrede og frygter både en øget trafikmængde og flere parkeringer på Præstegårdsvej samt mere støj fra sport, fester og andet ved multihuset. I alt 24 husstande har været med til at gøre indsigelser mod byggeplanerne, men formanden for teknisk udvalg Erling Lundsgaard afviser, at trafikmængden ville stige, og forretningsføreren for Sønderborg Andelsboligforening, der har forståelse for naboernes indsigelser, udtaler at det ikke er et festhus, der skal bygges, og at der vil blive udarbejdet ordensregler for huset.

Han ventede multihuset klar i sensommeren 2008, og byggeriet var anslået til at koste omkring ni millioner.

Byggeriet udsættes

Håndværkerpriserne bremsede byggeriet idet kvadratmeter prisen lå et godt stykke over de 20.000 kroner, SAB var parat til at acceptere. Samtidig var det nødvendigt med sponsorer. Hvor meget, der skulle skaffes, ville boligforeningen ikke oplyse, men kun at der skulle et stort beløb til, idet budgettet var på ni millioner for huset.

Der gik et år, og i slutningen af 2008 måtte man konstatere, at det var nødvendigt med flere midler, eller også måtte byggeriet reduceres, hvilket man ikke var meget for, da man mente, at succesen var knyttet til et byggeri af en høj kvalitet.

Landsbyggefonden træder til.

Landsbyggefonden, der får penge fra de almene boligselskaber, var i slutningen af 2009 klar med en håndsregning på omkring fem millioner, og med SAB's ni millioner mente man at kunne gå i gang i anden halvdel af 2010. Der kom dog nye forhindringer til. Byggefonden krævede, at Stenbjergparken skulle eje byggegrunden, og forhandlingerne med kommunen trak ud til februar 2014. Det endte med, at kommunen solgte grunden for én krone.

Byggeriet går i gang

For beboerne i Ulkebøl betød de mange udsættelser, at ikke mange troede på, at byggeriet nogensinde skulle gå i gang, og mange havde helt glemt projektet.

Derfor blev mange forbavsede, da der i foråret 2016 pludselig var anbragt et lille skilt på hjørnet af Præstegårdsvej og Torvet, der antydede, at nu skulle der ske noget.

I begyndelsen af maj rykkede maskinerne ind på byggepladsen, hvor der skulle kloakeres, før byggeriet kunne starte, og halvanden måned senere var det cirkelformede fundament støbt.

Fundamentet er støbt. Juni 2016

Rejsegilde den 13. oktober 2016

Huset er klar til indvielse den 24. februar 2017

Hvad vil man med Multihuset?

Mens byggeriet endnu ikke står færdigt, er SAB gået i gang med at informere om de tanker, man har gjort sig med huset. På et møde på biblioteket i Ulkebøl den 19. september havde 25 borgere taget imod invitationen til at drøfte idéer og muligheder.

Formålet er, at alle beboere i Ulkebøl skal kunne gøre brug af huset fra mandag til torsdag i større eller mindre grupper med forskellige aktiviteter. Lokalerne skal bestilles hos boligforeningen, hvorefter man får udleveret en nøgle. Der er ikke taget endelig stilling til eventuel betaling.

I weekender vil huset være reserveret til brug for beboere i Stenbjergparken, som vil kunne leje det til fester.

Formanden for den lokale afdeling, Verner Jochimsen, indledte derefter drøftelsen, og der fremkom en række forslag: Kortklubber, dans for børn, musikgrupper, der kan benytte musik-anlægget, og teater.

Andre gav udtryk for, de havde lyst til at arrangere forskellige aktiviteter for børn, men havde brug for lidt hjælp til at komme i gang. En af deltagere ønskede, at man en gang om ugen kunne lave danskundervisning for voksne.

Indvielse

Multihuset blev festligt indviet den 24. februar 2017. Cirka 300 mennesker fra Stenbjergparken og det øvrige Ulkebøl var mødt op. Verner Jochimsen bød velkommen og udtrykte håbet om, at Multihuset vil blive et samlingssted for alle borgere i Ulkebøl-området.

Det blev oplyst, at der i april vil være teaterforstillinger i forbindelse med en festival for børneteater, der finder sted i Sønderborg.

Store og små nød samværet og kagerne, som var bage af Stenbjergparkens kvindecafé

Centret fremover

C.S. Bolig af 1994 købte centret i 2004. Det har siden skiftet navn og hedder i dag "Udviklingsgruppen ApS Sønderborg"

Direktør i Udviklingsgruppen, Niels Bisgaard Frantzen, konstaterer, at der har været mere liv i Ulkebøl-Centret, end der er nu, og det ikke bliver bedre af, at Dagli'Brugsen flytter til Augustenborg Landevej i november 2016, og centret endegyldigt er uden dagligvarebutik, fordi der i henhold til kommuneplanen ikke må flytte en ny butik ind af samme slags. Tiden er også løbet fra de små butikker, og kunderne foretrækker at handle i Center Øst og Bilka.

Usikkerhed om biblioteket og Lokalhistorisk Arkiv

Det har været på tale at nedlægge biblioteket og flytte lokalhistorisk arkiv fra centret.

Planen om nedlæggelse af biblioteket er iflg. byrådsbeslutning dog taget af bordet igen, og biblioteket i den nuværende form er på budgettet for 2016, 2017 og 2018. Først i 2019 vil driften af bibliotekerne blive taget op på ny.

Et forslag om sammenlægning af de historiske arkiver i Ulkebøl og Sønderborg, som sammen

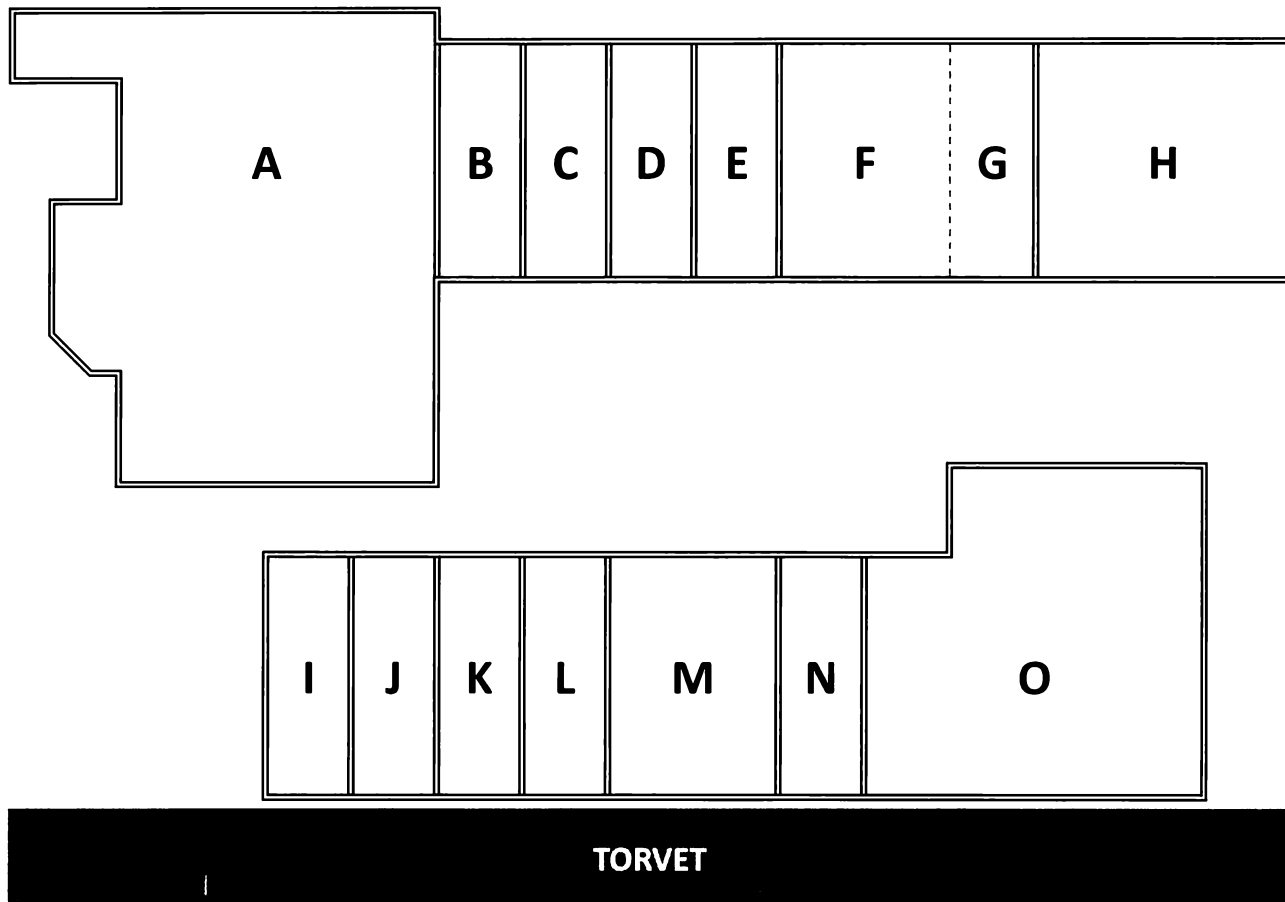
med et nyt industrimuseum skulle have haft fælles lokaler i den gamle Møller & Co.-bygning på Fynsgade, blev ikke til noget. De to arkiver ønsker at fortsætte, hvor de er i dag i deres nærområder, men måske i andre lokaler.

Er et ny boligområde en løsning?

Det er derfor nødvendigt at undersøge, om der er andre muligheder for centret. Planerne om at gøre området til et boligområde, der var fremme i 1996, er taget frem igen. Man kunne godt forestille sig, at en andelsboligforening ville være interesseret i boliger i stil med det, der er i forvejen. "Vi er ikke så langt med det på nuværende tidspunkt. Centret har været rimelig stationær i sin udvikling gennem de senere år", siger Niels Bisgaard Frantzen.

Også politisk har centrets fremtid været debatteret. "Vi må spørge os, om der er basis for et center, og hvordan man forestiller sig, det går videre", siger teknik- og miljøudvalgsformand Frode Sørensen, Socialdemokratiet, der ikke udelukker muligheden for at sætte centret på listen over nedrivningstjenlige bygninger, der måske kan gives tilskud til at jævne med jorden. Det er ejeren dog ikke umiddelbart indstillet på.

Ulkebøl-Centret 2017

A Tom (Dagli'Brugsen indtil 2016)
B Tom
C Tom
D Tom
E Tom
F Center Pub
G Center Sport
H Iqra Kultur Forening

I Frisør Alsawi
J Hos Mogens – Herre- og Damefrisør
K Tom
L Tom
M Ulkebøl Lokalhistorisk Arkiv og Lokalhistorisk Arkiv for Arbejderbevægelsen i Sønderborg Kommune
N Maestro Falafel og Döner
O Ulkebøl Bibliotek

Ulkebøl-Centret 1965-2017

© Henning Faurby

Udgivet 2017 af Forlaget Fløe for Ulkebøl Lokalhistorisk Arkiv

Fotos tilhører Ulkebøl Lokalhistorisk Arkiv og private

Grafisk produktion: Solvejg Ravn

Tryk: Toptryk Grafisk ApS, Gråsten

Forsiden: Ulkebølcentret kort efter åbningen i 1972

Bagsiden: Børn på Ulkebøl Bibliotek

ISBN: 978-87-995-289-6-7

I hele Ulkebøl-Centrets historie har biblioteket været et samlingspunkt for sognets beboere.

Udover bogudlån har Ulkebøls beboere i alle aldersklasser mødt flittigt op til de arrangementer, der har været afholdt.

For de mindste har der været arrangeret børneteater, og de lidt ældre har været tiltrukket af de mange spil, der findes. Lektiecaféen har været en succes – ikke mindst for dem, der ikke er vokset op med det danske sprog.

De mange foredrag, der har været afholdt om vidt forskellige emner, har været godt besøgt – ikke mindst dem, der handlede om sognets lokalhistorie, og mange har besøgt biblioteket for at læse den daglige avis samt få hjælp til at betjene en pc.

Derfor var der også stor støtte til arrangementet "Bevar Ulkebøl Bibliotek", da det i 2016 kom på tale at nedlægge biblioteket.